

רעיא מהימנא

(נדפס תצא רע"ח ע"ב) דְּגִים וְחַגְבִּים, אֵינָן טְעוּנִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא אֲסִיפְתָם הִיא הַמִּתְרַת אֹתָם. הָכִי מְאִרִי מְתִיבְתָא, אֵין צְרִיכִין שְׁחִיטָה, אֲלֵא דְאֶתְמַר בְּהוֹן, (בראשית מט) וַיִּגֹּעַ וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ. מַה נוּנִי יִמָּא, חִיוֹתָן בְּיִמָּא. אַף תְּלַמְדִי (תיקון ג"ו) חֲכָמִים, מְאִרִי מְתַנִּיתִין, חִיוֹתֵיהוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאִי אֶתְפְּרָשֵׁן מְנַה, מִיד מְתִים. (נ"א תנאין) תְּנִינָן דְּמִתְנִיתִין, דְּבָה אֶתְרַבּוּ פְּנוּנֵי יִמָּא, וְאִי אֵינוֹן דְּבִיבְשָׁתָא יַעֲלוֹן לְמִיָּא, וְלֹא יִדְעִין לְשַׁטְטָא, אֵינוֹן מֵייתִין. אֲבָל אָדָם (דְּאֵינוֹן מְאִרִי קְבֵלָה אֵינוֹן לְעִילָא), דְּאִיהוּ לְעִילָא מְכַלְהוּ, אֶתְמַר בְּיָה (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בְּדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם.

דְּאֵינוֹן מְאִרִי מְתַנִּיתִין תְּנִינֵיָא, הַתְּנִין הַגְּדוֹל, (ישעיה כז) נָחַשׁ בְּרִית, לְקַבֵּל (שמות כז) וְהַבְּרִית הַתִּיכוֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים, בְּזִמְנָא דְּתַנִּינָן מְאִרִי מְשַׁנָּה אֵית בְּהוֹן מַחְלוּקַת, וּמְקָשִׁין דָּא לְדָא, בְּלַע לְחַבְרִיה. וְהֵאִי אִיהוּ תְּלַמִּיד זְעִיר שְׁלֵא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חֲיִיב מִיתָה. וְאִי אֵינוֹן שְׁוִין דָּא לְדָא, וְאִית בְּהוֹן מַחְלוּקַת, וְקוּשְׁיָא, אֶתְמַר בְּהוֹן (ס"א לְבַסוּף) (במדבר כא) אֶת וְהִב בְּסוּפָה, אוֹקְמוּהָ אֶהְבָּה בְּסוּפָה. (ע"כ רע"מ).

פרשת אֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ

(ויקרא יב) וַיִּדְבַר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר אֵשָׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (שיר השירים ג) עַל מְשַׁכְּבֵי בְּלִילוֹת בְּקִשְׁתֵּי וְגו'. עַל מְשַׁכְּבֵי, בְּמְשַׁכְּבֵי מְבַעֵי לֵיה, מַהוּ עַל מְשַׁכְּבֵי. אֲלֵא פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל אֶמְרָה קָמִי קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, וּבָעֵאת מִנִּיהַ עַל גְּלוּתָא, בְּגִין דְּהִיא יִתְבֹּא
 בֵּין שְׂאָר עַמִּין עִם בְּנֵהָא, וְשֹׁכֵיבַת לְעַפְרָא, וְעַל דְּהִיא
 שֹׁכֵיבַת בְּאַרְעָא אַחְרָא מִסְאַבָּא, אֲמָרָה, עַל מְשֻׁכְּבֵי
 בְּעֵינָא, דְּכֹאִיבְנָא (נ"א דְשִׁכִּיבְנָא) בְּגְלוּתָא, וְעַל דָּא, בְּקִשְׁתֵּי
 אֵת שְׂאֵהְבָה נַפְשֵׁי וְלֹאֲפַקָא לִי מִנִּיהַ.

בְּקִשְׁתֵּי וְלֹא מְצֵאתִיו, דְּלֹא אֲרַחֲיָה לְאוֹזְנוֹגָא (דף מב ע"ב)
 בִּי אֵלָא בְּהִיכְלִיָּה, קָרָאתִיו וְלֹא עֲנָנִי. דְּהֵא
 בִּינֵי עַמִּין אַחְרָנִין יִתִּיבְנָא, וְקָלִיָּה לָא שְׁמַעִין אֵלָא בְּנוֹי.
 דְּכִתִּיב, (דברים ד) הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, עַל מְשֻׁכְּבֵי בַּלִּילוֹת. אֲמָרָה כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל עַל מְשֻׁכְּבֵי אֲתָרַעֲמָנָא קַמִּיהַ, דִּיהֵא מְזֻדְּוֹג
 עַמִּי לְמַחְדֵּי לִי, וְלִבְרַכָּא לִי, בְּחִידוֹ שְׁלִים. דְּהִכִּי תַנִּינָן
 דְּמְזוּוֹגָא דְּמַלְכָּא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כַּמָּה צְדִיקִים יִרְתוּ
 יְרוּתָת אַחְסֵנְתָא קְדִישָׁא, וְכַמָּה בְּרַכָּאן מִשְׁתַּכְּחֵי בְּעֵלְמָא.
 רַבִּי אַבָּא הוּוּ אֲזִיל לְכַפֵּר קְנִיָּא, (ס"א בְּפָרְקַמְטִיא) לְמַעַרְתָּא
 דְּלוּד. וְהוּו עַמִּיָּה רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיָּיא. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, כְּתִיב, (משלי יב) אִשֶׁת חֵיל עֵטְרַת בַּעֲלָהּ וְגו'. אִשֶׁת
 חֵיל, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָרְקַב בְּעַצְמוֹתֵי מְבִישָׁה. אֵלִין
 (נ"א דָּא מְהִימְנוּתָא דְשָׂאֵר) עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לָא יְכִיל לְמַסְבֵּל לֹון בְּעֵלְמָא, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר,
 (ויקרא ב) וְאֶקוּץ בָּם. כְּהֵנִי קוּצִין וְגוּבִין דְּדַחְקִין לִיָּה לְבַר
 נָשׁ וְלֹא יְכִיל לְמַסְבֵּל לֹון.

אָמַר רַבִּי אַבְא, הָכִי הוּא וְדַאי, אֵשֶׁת חֵיל, דָּא כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, דְּהִיא גְּבִירַתָּא מְכַמָּה חַיִּילִין וְכַמָּה
 מִשְׁרִיין דְּמִשְׁתַּכְּחִי בְּעֵלְמָא, עֵטְרַת בְּעֵלָהּ, כְּמָה דְּאֵת
 אָמַר, עֵטְרַת תְּפַאֲרַת, וְכֹלָא חֲדָ. (ל"ג וכו' אשת חיל דא כנסת ישראל
 דהא בזווגא דמלכא אפיקת כמה חילין כמה משיריין כמה צדיקים בעלמא וכלהו אקרונ
 בנים לקודשא בריך הוא ולכנסת ישראל כמה דכתיב (דברים י"ד) בנים אתם ליי' אלהיכם.)
 עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי אַבְא כָּל חַד לֵימָא מְלָה, בְּכְנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אַבְא פִּתַּח וְאָמַר. (משלי לא) אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא, דָּא
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאִיהִי אֵשֶׁת חֵיל, כְּמָה דְּאִמְרוּן. מִי
 יִמְצָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, אֲשֶׁר יִמְצָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית
 הַיָּמִים. (ל"ג מי ימצא לאגחא ביה קרבא) מִי יִמְצָא, מֵאֵן יִזְכֶּה לְמַהוּי
 בַּהּ בְּשְׁלִימוֹ, וְלֹא שְׁתַּכְּחָא עִמָּה תְּדִיר.

וְרַחוּק מִפְּנִינִים מְכָרָה, מְכָרָה, מְקַחָה מִבְּעֵי לִיה. אָלָא,
 לְכֹל אֵינּוֹן דְּלֹא אֶתְדַבְּקוּן בַּהּ בְּשְׁלִימוֹ, וְלֹא
 שְׁלֵמִין בַּהּ, הִיא מְכָרָה לֹון וְאַסְגְּרָא לֹון בִּידָא דְּעִמְמִין
 אַחֲרָנִין. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמואל א, יב) וַיַּעֲזְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֶת יי' וַיִּמְכּוּר אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא. וְכַדִּין כְּלָהוּ רַחֲמִין
 מֵאֵלִין פְּנִינִים עֲלָאִין קְדִישִׁין, דְּלֹא יְהֵא חוּלְקָא בַּהּ.
 הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וְרַחוּק מִפְּנִינִים מְכָרָה.

רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח קָרָא אַבְתְּרִיה וְאָמַר, בְּטַח בַּהּ לֵב בְּעֵלָהּ
 וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר. בְּטַח בַּהּ לֵב בְּעֵלָהּ, דָּא קוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, דְּבִגִּינֵי כַף מְנֵי לָהּ עַל עֲלָמָא, לְאֵתְדַבְּרָא
עָלָהּ, כָּל זַיּוּנֵין דְּלִיָּה אֶפְקִיד בִּידְהָא, וְכָל אֵינּוֹן מַגִּיחֵי
קָרְבָא, וְעַל דָּא, וְשָׁלַל לָא יַחְסֹר.

רַבִּי יוֹסִי פִתַח קָרָא אֲבִתְרִיָּה, וְאָמַר, גְּמַלְתֶּהוּ טוֹב וְלֹא
רַע כָּל יְמֵי חַיֵּיהָ. גְּמַלְתֶּהוּ טוֹב, הִיא זְמִינַת טָב
לְעֲלָמָא, זְמִינַת טָב לְהִיכְלָא דְּמַלְכָא וְלִבְנֵי הַיְכָלִיָּה. וְלֹא
רַע. בְּגִין דְּכִתִּיב, (בראשית ב) וְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, טוֹב
אֵימַתִּי, בְּזִמְנָא דְּאֵינּוֹן יְמֵי הַשָּׁמַיִם, נִהְרִין עָלָהּ, וּמַזְדִּיּוּגֵן
עִמָּה כְּדָקָא יְאוּת, דְּאֵינּוֹן יְמֵי חַיֵּיהָ. בְּגִין דְּעַץ הַחַיִּים,
שָׁדַר לָהּ חַיִּים, וְנִהְיִיר לָהּ. וּבִהְהוּא זְמַנָּא גְּמַלְתֶּהוּ טוֹב
וְלֹא רַע. אָמַר רַבִּי אַבָּא שְׁפִיר הוּא, וְכֻלְהוּ קָרְאֵי בְּכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל אֶתְמַרוּ.

(ויקרא יב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. תַּנְיִנָן, אִשָּׁה מְזוֹרַעַת תְּחַלָּה יוֹלְדַת
זָכָר. רַבִּי אַחָא אָמַר, הָא תַּנְיִנָן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
גְּזוּר עַל הַהִיא טְפָה, אִי אִיהוּ דְּכָר אִי אִיהִי נוֹקְבָא, וְאֵת
אֲמַרַת אִשָּׁה מְזוֹרַעַת תְּחַלָּה יוֹלְדַת זָכָר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
וְדֹאֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲבָחִין בֵּין טְפָה דְּדְכוּרָא וּבֵין
טְפָה דְּנוֹקְבָא, וּבְגִין דְּאֲבָחִין לִיָּהּ, גְּזוּר עָלֶיהָ, אִי לְהוּי
דְּכָר אוּ נוֹקְבָא.

אָמַר רַבִּי אַחָא, וְיִלְדָה זָכָר, וְכִי פִיּוֹן דְּמְזוֹרַעַת יוֹלְדַת,
דְּכִתִּיב, וְיִלְדָה (אלא), הֵאֵי קָרָא הָכִי מְבַעֵי לִיָּהּ,

אִשָּׁה כִּי תִהְיֶה וַיִּלְדָּה זָכָר. (ס"א תזריע ויהיה זכר) מֵהוּ, כִּי תִזְרִיעַ
וַיִּלְדָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶתְתָּא, מִן יוֹמָא דְאֶתְעַבְרַת עַד
יוֹמָא דְיוֹלְדַת לִית לָהּ בְּפוּמָא, אָלָא יִלְיָדוּ דִילָהּ אִי לְהוּי
דְכַר, וְעַל דָּא, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר.

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח, (תהלים קד) מֵה רַבּוּ
מַעֲשֵׂיךָ יְיָ. כַּמָּה סְגִיָּאִין עוֹבְדוּהִי דְמַלְכָּא קְדִישָׁא
בְּעַלְמָא, מִתַּל לְבַר נָשׁ דְנָטִיל בִּידוּהִי כַּמָּה (דף מ"ג ע"א)
מִקְטוּרִין כַּחְדָּא, וְזָרַע לֹון בְּזַמְנָא חְדָּא, וְלְבַתָּר נְפִיק כֹּל
חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי. כֹּה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲבִיד עוֹבְדוּהִי
בְּחַכְמָה, וּבְחַכְמָה נָטִיל כֹּלָא כַּחְדָּא וְזָרַע לֹון, וְלְבַתָּר
נְפִקוּ כֹּל חַד וְחַד בְּזַמְנֵיהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) כֹּלָם
בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ, כַּמָּה סְגִיָּאִין אֵינּוּן
עוֹבְדוּהִי דְמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ, סְתִימִין בְּחַכְמָה,
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב כֹּלָם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ. כִּלְהוּ בְּחַכְמָה
כְּלִילָן, וְלֹא נְפִקִי לְבַר אָלָא בְּשִׁבְלִין יִדְיעוּן, לְגַבִּי בִינָה.
וּמִתַּמָּן, אֶתְעַבְּדוּ כֹלָא וְאֶתְתַּקְּנוּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי
כד) וּבִתְבוּנָה יִתְכוּנֹון. וְעַל דָּא כֹּלָם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ, בְּבִינָה.
מִלְּאָה הָאָרֶץ, הָאָרֶץ: דָּא כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל, דְּמִתַּמָּן
אֶתְמַלְּיָא מִכְּלָא, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר (קהלת א) כֹּל
הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. קְנִינִיךְ. דְּהִיא אֶפִּיקַת לֹון

לְבַתָּר, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם. בְּגִינֵי כֹף מְלֵאָה הָאָרֶץ
קִנְיֵיךְ.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ אֲתִי לְאַתְקַדְשָׁא לְאַזְדוּגָא
בְּנוֹקְבִיָּה, (בְּכוּנָה) בְּרַעוּתָא קַדִּישָׁא דִּילִיָּה, אֲתַעַר
עֲלִיָּה רוּחָא (אַחֲרָא) קַדִּישָׁא, כְּלִיל דְּכַר וְנוֹקְבָא. וְרַמִּיז
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַד שְׁלוּחָא מְמַנָּא עַל עֲדוּיִיהוּן דְּבְנֵי
נְשָׂא, וּמְנֵי בִּידֵיהּ הֵהוּא רוּחָא, וְאוּדַע לִיָּה, לְאֵן אֲתַר
יִפְקוּד לִיָּה. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (איוב ג) וְהִלֵּלָהּ אִמֵּר הוֹרָה
גָּבֵר. הִלֵּלָהּ אִמֵּר, לְהֵהוּא מְמַנָּא, הוֹרָה גָּבֵר מְפֻלְנֵיָּא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲפֻקִיד לִיָּה, לְהֵהוּא רוּחָא, כֹּל מַה
דְּאַפְקִיד, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

כְּדִין רוּחָא נַחְתָּא, וְחַד צוּלְמָא עֲמִיָּה, (ק"ד ע"ב) הֵהוּא
דְּקָאִים בְּדִיוֹקְנֵיהּ לְעֵילָא, בְּהֵהוּא צוּלְמָא אֲתַבְּרִי
(ס"א אַתְרֵבִי), בְּהֵהוּא צוּלְמָא אֲזִיל בְּהַאי עֲלֵמָא. הֲדָא הוּא
דְכְתִיב, (תהלים לט) אַךְ בְּצֻלָּם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. בְּעוֹד דְּהַאי
צוּלְמָא אֲשַׁתְּכַח (ויחי ר"ב ע"א) עֲמִיָּה דְּבַר נָשׁ, (בְּצוּלְמָא דִּילִיָּה)
קָאִים בְּהַאי עֲלֵמָא, דְּמִתְחַבְּרָאן כְּחַדָּא (ס"א אֲשַׁתְּכַח עֲמִיָּה בַּר נָשׁ
קָאִים בְּהַאי עֲלֵמָא וְתַרִּין אֵינּוּן דְּמִתְחַבְּרָן כְּחַדָּא), וְשִׁלְמָה מְלֻכָּא אֲזַהָר לְבְנֵי
נְשָׂא וְאִמֵּר, (שיר השירים ב) עַד שְׁיַפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצִּלְלִים,
תִּרִי.

וּבְסִפְרָא דְחַרְשֵׁין דְאַשְׁמַדַּאי, אֲשַׁכְחַנָּא דְאַיְנוּן דִּידְעֵי
 לְחַרְשָׁא חַרְשֵׁין מְסִטְר שְׁמַאלָא, (ס"א דב"ע)
 וּלְאַתְדַּבְקָא בְּהוּ, יְקוּם לְנִהוּרָא דְשַׁרְגָּא, אוּ בְאַתְר
 דִּיתְחִזּוּן אֵינּוּן צוּלְמִין דִּילֵיהּ, וַיִּמָּא אֵינּוּן מְלִין
 דְּמַתְתַּקְנֵי לְאַיְנוּן חַרְשֵׁין, וַיְקַרֵּי לֹון, לְאַיְנוּן סְטְרִין
 מְסַאֲבִין, בְּשִׁמְהֵן מְסַאֲבִין דִּילְהוּן, וַיִּזְמִין (וַיִּזְמִין)
 דִּילֵיהּ לְאַיְנוּן דְקַאֲרֵי, וַיִּמָּא דֵּהוּא אֶתְתַּקֵּן בְּרַעוּתֵיהּ לְהוּ
 לְפַקוּדֵיהּ, וְהוּא בַר נָשׁ נָפַק מְרִשׁוּ דְמַאֲרֵיהּ וּפְקִדוּנָא
 דִּילֵיהּ, יְהִיב לְסִטְר מְסַאֲבָא.

וּבְאַיְנוּן מְלִין דְחַרְשֵׁין דְאַיְהוּ יִמָּא, וַיִּזְמִין (ב"א וַיִּזְמִין) לֹון
 לְצוּלְמֵי, אֶתְחִזּוּן תְּרִין רוּחִין וּמַתְתַּקְנֵין בְּאַיְנוּן
 צוּלְמִין דִּילֵיהּ, בְּחִזּוּ דְבְנֵי אַנְשָׁא, וּמוּדְעִין לִיהּ מְלִין
 לְאַבְאֲשָׁא, וּמְלִין לְאוּטְבָא, לְזַמְנִין יְדִיעֵן. וְאַלִין תְּרֵי
 רוּחִין, דְלָא אֶתְפְּלִילוּ בְכֻלָּלָא דְגּוּפָא, הֲשַׁתָּא אֶתְפְּלִילֵן
 בְּאַלִין צוּלְמִין, וּמַתְתַּקְנֵן בְּהוּ וּמוּדְעִין לִיהּ לְבַר נָשׁ מְלִין
 לְאַבְאֲשָׁא, וְדָא הוּא דְנַפְיֵק מְרִשׁוּתָא דְמַאֲרֵיהּ, וּפְקִדוּנָא
 דִּילֵיהּ, יְהִיב לְסִטְר מְסַאֲבָא.

תָּא חֲזִי, אָסִיר לִיהּ לְבַר נָשׁ לְאַשְׁדָּאָה מָאֲנֵי דְבֵיתָא,
 וּלְאַפְקָדָא לִיהּ לְסִטְרָא אַחְרָא, דְלָא אַצְטְרִיךְ, אוּ
 מְלָה אַחְרָא דְכוּוּתֵיהּ, (ס"א דביתיה לקבלא ליה) דֵּהָא כִּמְה גְרֵדִינֵי
 נִימוּסִין זְמִינִין לְהוּא מְלָה לְקַבְּלָא לִיהּ, וּמִהוּא זְמַנָּא,

לֹא שָׂארוּ עָלֶיהָ בְּרֻכָּאן, דְּהָא מִסְטָרָא אַחֲרָא הוּא. כֹּל
 שְׂפֵן מֵאן דְּאִזְמִין בְּרַעוּתֵיהָ עַל הַהוּא טִיבוּ עֲלָאָה דִּילֵיהָ,
 לְאַחֲרָא וּלְסְטָרָא אַחֲרָא. דְּהָא, מִהֵהוּא דְּאִזְמִין לֵיהָ הוּי.
 וְכֵד קָרִיבוּ יוֹמִין דְּבַר נָשׁ לְנַפְקָא מֵהָאֵי עֲלֵמָא, הַהוּא
 צוּלְמָא עֲלָאָה דִּיהֵבִי לֵיהָ, אֲתֵיָא הַהוּא רוּחָא בִישָׁא
 דְּהוּה מִתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא, וְנָטִיל לֵיהָ לְהַהוּא צוּלְמָא,
 וְאַתְתָּקֵן בֵּיהּ וְאִזִּיל לֵיהָ, וְלֹא אֲתַחֲזֹר בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ
 לְעֵלְמִין. כְּדִין יִנְדַע דְּהָא אֲתַדְחִיא הוּא מִכְּלָא.

תָּא חוּזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּנִשְׁמַתָּא נַחְתָּא לְאַעְלָא לֵיהָ בְּהָאֵי
 עֲלֵמָא, נַחְתָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֵן דְּאַרְעָא, וְחֻמַּת יִקְרָא
 דְּרוּחֵיהוּן דְּצַדִּיקָאֵי קִיִּימִין שׁוּרִין שׁוּרִין. לְבַתַּר אִזְלָא
 לְגִיהֶנָם, וְחֻמַּת לְהוּ לְרִשְׁעֵיָא דְּצוּוחִין וּוִי וּוִי, וְלֹא
 מִרְחֻמֵי עֲלֵיָהוּ. וּבְכָלֵא אִסְהִידוּ בְּהָ סְהֵדוּתָא, וְהַהוּא
 צוּלְמָא קְדִישָׁא קִיִּימָא עָלֶיהָ, עַד דְּנַפִּיק לְעֵלְמָא. (דף מ"ג ע"ב)

(ע"ב)

כֵּד נַפִּיק לְעֵלְמָא, אִזְדֵּמֵן הַהוּא צוּלְמָא לְגַבֵּיהָ, וְאַשְׁתַּתְּףָּ
 בְּהֵדִיהָ, וְאַתְרַבֵּי עִמֶיהָ. כְּמָה דְּאַתְמַר, (תהלים לט) אֲךָ
 בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְהַהוּא צֵלָם אֲשַׁתְּפּוּ (אשׁתכחו) יוֹמוּי
 דְּבַר נָשׁ, וְתִלְיִין בֵּיהָ, הֵדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב ח) כִּי תִמּוּל
 אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַע כִּי צֵל יִמִּינוּ עָלֵי אַרְצָא. כִּי צֵל יִמִּינוּ
 וְדָאֵי. וּמֵן יוֹמָא דְּמִתְעַבְרָא אֲתַתָּא עַד יוֹמָא דְּאוּלִּידַת,

לֹא יִדְעִין בְּנֵי נִשָּׂא עוֹבְדוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כַּמָּה
 אֵינּוּן רַבְרַבִּין, וְכַמָּה אֵינּוּן עֲלָאִין. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (תהלים קד) מֶה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יי' וְגו'.

תָּא חַזִּי, כָּל רוּחִין דְּעֵלְמָא כְּלִילָן דְּכֹר וְנוֹקְבָא, וְכֹד
 נְפֻקִין, דְּכֹר וְנוֹקְבָא נְפֻקִין, וְלְבַתַּר מִתְפָּרְשָׁן
 בְּאַרְחֵיהוּ, אִי זְכִי בַר נֶשׁ, לְבַתַּר מִזְדוּוּגֵי כַּחְדָּא. וְהֵינּוּ
 בֵּת זוּגוּ, וּמִתְחַבְּרָן בְּזוּוּגָא (ס"א בְּגוּוּנָא) חַד בְּכֻלָּא, רוּחָא
 וְגוּפָא. דְּכְּתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ.
 מֵאִי לְמִינָהּ. תְּהוּא רוּחָא דְּבַר נֶשׁ דְּנִפְיֵק זוּגִיָּה דְּדָמֵי לִיָּה.
 וּמֵאִי הָאָרֶץ, כַּמָּה דָּאֵת אָמַר, (תהלים קלט) רִקְמַתִּי בְּתַחְתִּיּוֹת
 אָרֶץ. וְהָא אוּקְמוּהָ. תּוֹצֵא הָאָרֶץ וּדְאִי, דְּהָא מִנָּה
 נְפֻקִין נֶפֶשׁ חַיָּה, כַּמָּה דְּאוּקִימְנָא, דָּא רוּחִיָּה דְּאָדָם
 קְדָמָאָה, הֵינּוּ דְּכְּתִיב, (בראשית ג) וּמִפְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ
 הַגֵּן. וּמִפְּרֵי הָעֵץ, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ
 הַגֵּן, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָאִשָּׁה, תְּנִינָן, הֵינּוּ, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ
 וַיִּלְדָּה זָכָר, כְּתִיב. וְלֹא כְּלִיל דְּכֹר וְנוֹקְבָא, כְּפּוּם אוּרְחוּי
 דְּעֵלְמָא, דְּאֵינּוּן, גְּרָמוּ לִיָּה, דְּלֹא מִתְחַבְּרָן, כַּמָּה דְּנִפְקוּן
 מְלַעֲיָלָא זוּגוֹת.

בְּגִין דְּאָדָם קְדָמָאָה, וְזוּוּג דִּילִיָּה, חָבוּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, וְעַל דָּא מִתְפָּרְשִׁין, כֹּד נְפֻקִין מְלַעֲיָלָא, עַד
 דְּהוּא רַעוּא קָמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אִי זְכָה בַר נֶשׁ,

יְהִיבִין לִיה זִוְגָתוֹ, וְאִי לָא, מִפְּרִישִׁין לֵיה מִנִּיה, וְיַהֲבִין לָהּ
 לְאַחֲרָא, מוֹלִידִין בְּנִין דְּלֹא כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (בראשית ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם. מֵאִי רוּחִי, רוּחוֹ מִבְּעֵי לִיה,
 אֵינּוֹן תִּרִין רוּחִי, דְּנִפְקִי זִוּגוֹת, לָא יִדּוּנּוֹן כַּחֲדָא, וְעַל
 דָּא כְּתִיב, וַיִּלְדָּה זָכָר, וְלֹא כְּלִיל דְּכֹר וְנוֹקְבָא, כְּפּוּם
 אֹרְחוּי דְּעֵלְמָא, דְּאֵינּוֹן גְּרָמוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לָאו הָכִי, דִּהָא כְּלָא, דְּכֹר וְנוֹקְבָא
 כְּלִילָן כַּחֲדָא, וּמִתְפַּרְשֵׁן לְבִתְרָא, אֲבַל וַיִּלְדָּה זָכָר,
 כְּלִילָן כַּחֲדָא מְסֻטְרָא דִּימִינָא, וְאִם נִקְבָּה תִלְדַּה, כְּלִילָן
 בְּחַד נּוֹקְבָא וּדְכֹר מְסֻטְרָא שְׂמָאלָא, דְּשִׁלְטָא סִטְר
 שְׂמָאלָא עַל סִטְר יְמִינָא יִתִיר, וּדְכֹרָא אֲתַכְפִּיא בִּימִינָא
 דְּלֹא שְׁלִטָא, וּכְדִין הָהוּא דְּכֹר דְּנִפְיָק מִגּוֹ נּוֹקְבָא, מְסֻטְר
 שְׂמָאלָא, כֹּל אֹרְחוּי כְּנוֹקְבָא (וְלֹא אֶקְרִי דְּכֹר), אֲבַל דְּכֹר
 דְּנִפְיָק מִגּוֹ יְמִינָא, הוּא שְׁלִטָא, וְנוֹקְבָא דְּנִפְקָא מִנִּיה
 אֲתַכְפִּיא, דִּהָא סִטְר שְׂמָאלָא לָא שְׁלִטָא, וְעַל דָּא וַיִּלְדָּה
 זָכָר כְּתִיב.

וְכִמָּה אֶלְפִי וְרַבְבֵּן נִפְקִי בְּזִמְנָא חֲדָא לְעֵלְמָא. וּמִן יוֹמָא
 דְּאֶפְקַת לוֹן, לָא אֶקְרוּן נִפְשָׁן, עַד דְּאֲתִישְׁבֵּן
 בְּגוּפָא. וְכִמָּה הוּא, ל"ג יָמִים. הֵינּוּ דְּכְתִיב, וּשְׁלֹשִׁים יוֹם
 וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'. וְטַמְאָה שְׁבַעַת יָמִים, דִּהָא כֹּל שְׁבַעַת
 יָמִים לָא עָאֲלִין רוּחִין לְגַבְהָ, לְאַתְקֻשְׂרָא בָהּ, וְכֹל אֲלִין

שִׁבְעַת יָמִים, רוּחָא אֲזֵלָא בְּגוּפָא, לְאַשְׁכַּחַת אֶתְרִיהָ.
 וּכְדִין כְּתִיב, (ויקרא כב) וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת אִמּוֹ.
 וּבִיּוֹמָא תְּמִינָאָה, אֶתְהַדְּרוּ רוּחָא וְגוּפָא לְאַתְחַזְּאָה קָמִי
 מִטְרוּנִיתָא, וְלֹאֲתַקְשְׂרָא בָּהּ, וּבְדַכּוּרָא, בְּגוּפָא
 וּבְרוּחָא. וְשְׁלָשִׁים יוֹם וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמֵי טְהָרָה,
 לְאַתֵּי שְׁבָא רוּחָא בְּגוּפָא. וְג' יָמִים מֵאֵי עֲבִידְתִּיהוּ. אֲלָא
 שְׁלֹשֶׁת יָמִים דְּמִילָהּ, דְּרַבִּיא כְּאִיב, וְרוּחָא לָא שְׂרִיא
 מְדוּרִיהָ בְּגוּפָא כְּשָׂאָר יוּמִין, וְעַל דָּא וְשְׁלָשִׁים יוֹם
 וְשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדְמֵי טְהָרָה.

רעיא מהימנא
 (ויקרא יב) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל
 בְּשָׂר עָרְלָתוֹ. פְּקוּדָא
 דָּא, לְמַגְזֵר לְתַמְנֵיא יוּמִין
 גְּזִירוֹ דְּקַיִמָא קַדִּישָׁא. רְזָא
 עֲלֵאָה, דְּכְתִיב, (תהלים כה)
 סוּד יְיָ לִירְאִיו וּבְרִיתוֹ
 לְהוֹדִיעֵם. לְמֵאן, לְאִינּוֹן
 יִרְאִיו אִינּוֹן דְּחֵלִי חֲטָאָה,
 דְּהָא רְזָא דְּקַיִמָא קַדִּישָׁא
 לָא אֶתְחַזִּי לְגַלְאָה בַּר לְהוּ.
 וְרְזָא דְּקַיִמָא קַדִּישָׁא, הָא
 אוּקְמוּה וְאֶתְמַר בְּכַפָּה
 דְּוִכְתִּין.

בְּדְמֵי טְהָרָה בְּקַדְמִיתָא,
 וּלְבַתָּר יָמֵי טְהָרָה.
 בְּדְמֵי טְהָרָה, אֲלִין, דְּמֵי
 מִילָהּ, דְּמָא בְּתַר דְּמָא דְּאֶתִי
 מַרְבִּיא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 נְטִיר לְאִינּוֹן דְּמֵי כָּל אֲלִין
 יוּמִין, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב,
 תֵּשֵׁב בְּדְמֵי טְהָרָה. טְהָרָה
 סַתָּם, וְלָא אֲדַכִּיר ה"א
 בְּתַרְאָה, דְּלָא תִימָא טְהָרָה
 דְּמִטְרוּנִיתָא, אֲלָא טְהָרָה
 סַתָּם, דְּמֵי טְהָרָה אֲקָרוּן
 אֲלִין דְּמֵי דְּכִיא.

(ויקרא יב) **בְּכָל קִדְשׁ לֹא תִגַּע**
וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ וְגו' . תָּא
חֲזוּ , בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא , כְּנִסְת
יִשְׂרָאֵל , נִטְלָא מִבֵּי מַלְכָּא
מְזוּנָא לְרוּחִיהוֹן דְּבְנֵי נִשְׂא ,
וְזִנְת (דף מ"ד ע"א) לְהוּ בְּקִדּוּשָׁתָּה .
בַּר לְהַנִּי , עַד דְּאֵתֵי שְׁבֹן
בְּגוּפָא אֵינּוֹן רוּחִין , בְּתַר
תְּלַתִּין וּתְלַת יוֹמִין , אֲשַׁגְחַת
עָלֵייהוּ כָּל יוֹמָא , דְּהָא רוּחִין
מִתְקַשְׁרֹן בְּגוּפָא כְּשָׂאֵר בְּנֵי
עַלְמָא , כְּמָה דְּהִיא לָא
שְׂרִיא אָלָא בְּאַתְר שְׁלִים ,
כִּךְ כָּל עוֹבְדוּי כְּהַאי גְּוֹנָא ,
עַד דְּאֲשַׁתְּלִימוּ . בְּכָל קִדְשׁ
לֹא תִגַּע , לֹא־אֲשַׁגְחָא עָלֵייהוּ .
וְאִם נִקְבָּה תִּלְד . כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא , דְּשִׁלְטָא
סֵטֶר שְׂמָאלָא יִתִּיר
וְאֵתְכַפֵּיא יְמִינָא , וְעַל דָּא
כָּלָא עַל חַד תַּרְיִן , רְחִיקָא

וְרִזָּא דָּא , לַח' יוֹמִין , אִיהוּ
חִיּוּבָא עַל עַלְמָא , לְכָל עַמָּא
קַדִּישָׁא . דְּכַתִּיב , וּבַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ .
יוֹם הַשְּׁמִינִי , דָּא הוּא אֵת
קַיְימָא קַדִּישָׁא , וְאִיהוּ
תְּמִינְאָה לְכָל דְּרַגִּין . וּגְזִירוֹ
דְּהָהוּא קַיְימָא , לֹא־עֲפָרָא
הָהוּא עַרְלָה . מִקַּמֵּי בְרִית .
דְּהָא בְּהָהוּא זְמַנָּא
דְּמַתְּכַנְשֵׁי עַמָּא
קַדִּישָׁא לֹא־עֲפָרָא הָהוּא
עַרְלָה מִקַּמֵּי בְרִית , קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא כְּנִישׁ כָּל פְּמִלְיָא
דִּילֵיהּ , וְאֵתְגַלִּי וְדַאי
לֹא־עֲפָרָא לְהָהוּא עַרְלָה
לְעֵילָא , מִקַּמֵּי בְרִית קַיְימָא
קַדִּישָׁא . דְּהָא כָּל עוֹבְדִין
דִּישְׂרָאֵל עֲבָדִין לְתַתָּא ,
מִתְעָרִי עוֹבְדָא לְעֵילָא .
וּבְהָהוּא זְמַנָּא אֵתְדַחֲיָא
הָהוּא עַרְלָה , מִכָּל עַמָּא
קַדִּישָׁא לְעֵילָא . וְלְהָהוּא
עַרְלָה מִתְקַנֵּי מֵאַנָּא חֲדָא
בְּעֲפָרָא , לֹא־שְׂרָאָה הָהוּא

עֲרְלָה בְּגוּיָהּ. בְּרֹזָא דְכְּתִיב,
 (ישעיה סה) וְנָחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוֹ.
 (בראשית ג) וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ.

מִכַּאן, (תיקון ס"א) דִּלְא
 אֶעֱטְרִיךָ לְאַנְהָנָא
 קִלְנָא בְּהֵוֹא אַתְר, אַף עַל
 גַּב דְּמַעֲבְרִי לִיה מִקְּמֵי הָאִי
 בְּרִית, וְדוּכְתִיב, כַּד
 מִתְעַבְרָא מֵהָאִי בְּרִית,
 עֶפְרָא אִיהוּ, (ס"א דְהָא) דְּהָרִי
 בְּתַר דְּהֵוֹא נָחַשׁ אֶתְעַבְרָא
 מִקְּמֵי אָדָם, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא שְׂוֵי לִיה מְדוּרִיָּה בְּעַפְרָא,
 דְּכְּתִיב וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ. וְכִיּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא כַּד אֶעֱבַר לִיה מִקְּמֵי
 אָדָם שְׂוֵי מְדוּרִיָּה בְּעַפְרָא
 וְאֶתְקִין לִיה, כַּד בְּהֵוֹא
 גְּוֹנָא מִמֶּשׁ, אֲנִן אֶרִיכִין כַּד
 מְעַבְרִין לְעֲרְלָה, לְאַתְתְּקִנָּא
 לִיה עֶפְרָא, לְמַהוּי בֵּיה
 מְדוּרִיָּה.

כָּל בַּר נֶשׁ אֶעֱטְרִיךָ לְקַרְבָּא
 הֵוֹא בְּרָא קַרְבְּנָא לְקוּדְשָׁא

נִוְקְבָא, מְדַכּוּרָא,
 לְאַתְקֶשְׂרָא רוּחָא בְּגוּפָא,
 דְּהָא שְׂמַא לָא לָא אֶתִּישְׁבָא
 הָכִי כִּימִינָא, וְאַשְׁתַּכַּחַת
 בְּתוּקְפָא יְתִיר.

(ויקרא יב) אֶשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ
 וְיִלְדָה זָכָר וְגו'. רַבִּי
 יְהוּדָה פָּתַח, (שמואל א, ב) אֵין
 קָדוֹשׁ כִּיִּי כִּי אֵין בְּלַתְךָ
 וְאֵין צוּר כַּאֲלֵהִינוּ, הָאִי
 קָרָא קְשִׁיא, אֵין קָדוֹשׁ כִּיִּי,
 מִשְׁמַע דְּאִיכָא קָדוֹשׁ אַחֲרָא,
 בְּגִין דְּכְּתִיב כִּיִּי, וְאֵין צוּר
 כַּאֲלֵהִינוּ, מִשְׁמַע דְּאִיכָא
 צוּר אַחֲרָא.

אֶלָּא וְדָאִי, אֵין קָדוֹשׁ כִּיִּי,
 דְּכַמָּה קַדִּישִׁין נִינְהוּ,
 קַדִּישִׁין לְעִילָא, דְּכְּתִיב,
 (דניאל ד) וּמֵאמַר קַדִּישִׁין
 שְׂאֵלְתָא. יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין
 נִינְהוּ, דְּכְּתִיב, (ויקרא ט)

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ. וְכִלְהוּ
 קְדִישִׁין, וְלֹא קְדִישִׁין כִּי־י.
 וּמֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכִתְיִב,
 כִּי אֵין בְּלִתְךָ. מֵאֵי, כִּי אֵין
 בְּלִתְךָ, אֶלֶּא קְדוּשָׁה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלִתִּי
 קְדוּשָׁא דְלֵהוֹן, דְּהוּא לָא
 אֶצְטְרִיךְ לְקְדוּשָׁה דְלֵהוֹן.
 אַבְל אֵינּוֹן, לָא אֵינּוֹן
 קְדִישִׁין בְּלִתְךָ, וְדָא הוּא, כִּי
 אֵין בְּלִתְךָ, אֵין קְדוּשָׁה
 דְלֵהוֹן, בְּלִתְךָ.

וְאֵין צוּר כַּאֲלֵהִינוּ. כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ, דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא צָר צוּרָה בְּגוּ
 צוּרָה, וְתַקִּין לֵיהּ, וְנִפְח
 רוּחָא דְחַיִּי, וְאַפִּיק לֵיהּ

בְּרִיךְ הוּא, בְּחֻדְוָה, בְּרַעו
 דְּלִבָּא, לְמִיעַל לֵיהּ תַּחֲת
 גְּדַפּוּי דְשְׂכִינְתָא, וְאֶתְחַשְׁב
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דְאֵיהוּ קַרְבָּנָא, שְׁלִים
 לְאֶתְקַבְּלָא בְּרַעוּא.

וְקַרְבָּנָא דָא, כְּגוּוּנָא
 דְּקַרְבָּנָא

דְּבַעִירָא, דָּא לַח' יוּמִין, וְדָא
 לַח' יוּמִין, דְּכִתְיִב, וּמִיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי וְהַלְּאָה יִרְצָה, כְּמֵאֵי
 יִרְצָה. בְּמַעַבְרַ עָלֵיהּ חַד
 שַׁבְּתָא, בִּיּוֹן דְּאֶעְבַּר עָלֵיהּ
 חַד שַׁבְּתָא, כְּדִין יִרְצָה דָּא
 לְקַרְבָּנָא, וְדָא לְקַרְבָּנָא.
 אֲמֵאֵי. בְּגִין דְּאֶתְדַבֵּק
 וְאוּדְמִן לְגַבֵּי הַהוּא שַׁבְּתָא,
 רָזָא דְכַרִּית קְדִישָׁא, וְעַל דָּא
 כִּלְא בְּרָזָא עַלְאָה אֵיהוּ. (ע"ב

רעיא מהימנא)

לְאוּרָא דְעֲלָמָא, דְּדָבַר אַחַר, וְאֵין צוּר כַּאֲלֵהִינוּ. אֵית
 צוּר, דְּאֶקְרִי צוּר, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חוּצַבְתָּם. (שמות
 יז) וְהִכִּיתָ בַצּוּר. הַנְּגִי עוֹמֵד לְפָנֶיךָ שֵׁם עַל הַצּוּר בְּחוּרְב.
 וְכִלְהוּ אֶקְרוּן צוּר, וְאֵין צוּר בְּכִלְהוּ כַּאֲלֵהִינוּ, דִּילֵיהּ
 שׁוֹלְטָנוּ וּמַלְכוּתָא עַל כֻּלָּא.

רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי אַחָא הוּוּ יִתְבִּי לִילֵיא חַד קַמֵּיה דְרַבִּי
 אַבָּא. קָמוּ בְּפִלְגוֹת לִילֵיא לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא. עַד
 דְּנִפְקוּ לְבַר, חָמוּ חַד כִּכְבָּא דִּיהוּה בְּטַשׁ ג' זְמַנֵּי בְּכִכְבָּא
 אַחֲרָא וְסַתִּים נְהוּרִיה. אֲדַהֲכֵי שְׁמַעוּ תִּירֵי קִלֵּי בְּתִירֵי
 סִטְרֵי, קָלָא חַד לְסִטְר צְפוֹן לְעֵילָא, וְקָלָא (דף מ"ד ע"ב) חַד
 לְתַתָּא. וְהָהוּא קָלָא אַכְרִיז וְאָמַר, עוּלוּ וְאַתְּכַנְיִשוּ
 לְאַתְרֵיכּוּ, הַשְׁתָּא אֲסַתְּמְרוּתָא דְנוּקְבָא פְּתִיחָא, קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עָאֵל לְטִיִּילָא בְּגַנְתָּא, לְאַשְׁתַּעְשַׁעָא
 בְּצַדִּיקֵיִיא דֵּי בְּגַנְתָּא, אַעְבַּר הָהוּא קָלָא וְשָׁכִיף.

אַהֲדַרוּ רַבִּי אַחָא וְרַבִּי חֵיִיא, אָמְרוּ, הָא וּדְאֵי עַדָּן
 רַעוּתָא, דְּאַתְעָרוּתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל (עַדָּן) הוּא
 לְאַתְחַבְרָא בְּמַלְכָא קְדִישָׁא, אָמַר רַבִּי אַחָא, וּדְאֵי, לָא
 אַנְגִּידַת לָהּ כְּנַסַת יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (אַתְחַבְרַת)
 אֶלָּא מִגּוֹ שִׁירְתָּא, מִגּוֹ שְׁבַחָא דִּילָהּ לְגַבִּיּה.

עַד דְּאַתֵּי צַפְרָא, וְאוֹשִׁיט לָהּ מַלְכָא חוּטָא דְחֶסֶד, וְרוּזָא
 דְּמָלְהָ כְּמָה דְאַמְרִינָן, (אַסְתֵּר ה) וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר
 אֶת שַׂרְבִיט הַזֶּהב אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וְגו'. וְלָא תִימָא דִּלָּהּ
 בְּלַחוּדָהּ אוֹשִׁיט לָהּ מַלְכָא דָּא, אֶלָּא לָהּ, וְלְכָל אֵינּוֹן
 דְּמַתְחַבְרָן בָּהּ. תָּא וְנַתְחַבַּר כְּחַדָּא. יִתְבוּ.

פְּתַח רַבִּי אַחָא וְאָמַר, (בְּרַאשִׁית ב) וַיֹּאמֶר יי' אֱלֹהִים לֹא טוֹב
 הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ וְגו'. אַמְאֵי פְתַח קָרָא חֲכֵי, אֶלָּא

הָאֵתְמַר, דְּעַל דָּא לֹא כְּתִיב, כִּי טוֹב בְּשָׁנִי, בְּגִין דְּזַמִּין
 אָדָם לְאַתְפָּרְשָׁא, וְכְתִיב, לֹא טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ.
 וְכִי לְבַדּוֹ הָוָה, וְהָא כְּתִיב, (בראשית ה) זָכַר וַיִּנְקְבָה בְּרָאִם.
 וַתַּיְנִן אָדָם דְּוּ פְּרָצוּפִין אַתְבְּרִי, וְאַתְ אִמְרַת, לֹא
 טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ. אֲלֵא דְלֹא אֲשַׁתְּדַּל בְּנוֹקְבִיָּה, וְלֹא
 הָוָה לִיָּה, סְמַךְ לְקַבְלִיָּה, בְּגִין דְּהָוָה בְּסִטְרוּי, וְהָוּ כְּחָדָא
 מֵאַחֲוָרָא, וְכִדִּין הָוָה הָאָדָם לְבַדּוֹ.
 אֲעֵשָׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ. מַהוּ כְּנִגְדּוֹ, לְקַבֵּל אֲנָפוּי,
 לְאַתְדַּבְּקָא דָּא בְּדָא אֲנָפִין בְּאֲנָפִין, מָה עֶבֶד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, נָסַר לִיָּה וְנָטִיל נוֹקְבָא מִנִּיָּה, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) וַיִּקַּח אֶחָת מִצִּלְעוֹתָיו. מַהוּ אֶחָת.
 דָּא נוֹקְבָא דִּילִיָּה. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שיר השירים ו) אֶחָת הִיא
 יוֹנְתִי תַמְתִּי. וַיְבִיֵּאֶה אֶל הָאָדָם, אַתְקִין לָהּ כְּכֹלָה וְאִיִּיתִי
 לָהּ לְמַהוּי לְקַבִּיל אֲנָפוּי נְהִירִין אֲנָפִין בְּאֲנָפִין. וּבְעוּד
 דְּהָוָה מֵתְדַבְּקָא נוֹקְבָא בְּסִטְרוּי, הָוָה הָאָדָם לְבַדּוֹ. לְבַתֵּר,
 סְלִיקוּ תְרִין, וְקָמוּ שְׁבַע כְּחָדָא.
 תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאַתְכֹּנֵשׁ (ס"א דְאַתְתְּקַנְת) לְגַבִּי אָדָם,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיךְ לֹון, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית א) וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים. כְּחֹזֵן דְּמִבְּרַךְ לְכֹלָה בְּשַׁבַּע
 בְּרָכוֹת. מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, חָתָן וְכֹלָה, כִּיּוֹן דְאַתְבְּרָכֵן
 בְּשַׁבַּע בְּרָכוֹת אַתְדַּבְּקֵן כְּחָדָא, כְּדוּגְמָא דְלְעִילָא.

וְעַל דָּא מַאן דְּאִתֵּי לְאַתְחַבְּרָא בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, הָא פְּגִים
 זְוִיגָא, (פּבִיכּוֹל עֵבִיד ב' רְשׁוּיּוֹת לְעִילָא) דְּהָא זְוִיגָא דְּכַנְסַת
 יִשְׂרָאֵל, בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ
 בְּרַחֲמֵי, וּבְזִמְנָא דְּאִיהוּ בְּדִינָא. תָּא חֲזִי, מַאן דְּמִתְחַבֵּר
 בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, כְּאִילוּ מְשַׁקֵּר בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא מְכַפֵּר
 לֵיהּ בְּתִשׁוּבָה, וּתְשׁוּבָה תְּלִיא עַד דִּי־סִתְּלַק מִעֲלֵמָא, הֲדָא
 הוּא דְּכַתִּיב, (יִשְׁעִיה כב) אִם יִכּוּפֵר הָעוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד
 תְּמוֹתוֹן. וְאִמְתִּי, בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵל בְּתִשׁוּבָה לְהֵהוּא
 עֲלֵמָא, וְאִית לֵיהּ לְקַבְּלָא עוֹנְשָׁא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מַאן דְּמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לָא
 יִתְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה, עַד דִּי־תִתְּדֵן בְּדִינָא דְּגִיּהֲנָם. כֹּל
 שְׁכֵן, מַאן דְּמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל וּבְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 וְכֹל שְׁכֵן אִי אֶטְרַח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד
 דִּי־וּקְנָא דְּמִמְזֹר בְּאַנְתּוֹ דְּאַחְרָא, וְאִכְחִישׁ פּוּמְבִי דְּמִלְכָּא.
 רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר, (מְשַׁלִּי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו' .
 אָבִיו, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִמּוֹ, דָּא כַּנְסַת
 יִשְׂרָאֵל. מַאי גּוֹזֵל. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, (יִשְׁעִיה ג) גּוֹזֵל הָעַנִּי
 בְּבִתִּיכֶם. וּמַאן אִיהוּ, מַאן דְּחָמִיד אֶתְתָּא אַחְרָא דְּלָאו
 אִיהִי בֵּת זְוִיגִיהּ.

תַּמָּן תַּנְיֵנָן, כֹּל הַנְּהַנֶּה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה, כְּאִילוּ

גוֹזֵל לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְנֹסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּכִתִּיב גּוֹזֵל
אָבִיו וְאִמּוֹ וְגו'. כָּל הַנֶּהֱנֶה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּלֵל דָּא,
אִיהוּ אִינְתוּ. מֵאן דְּאִתְדַבֵּק בְּאִנְתּוֹ לְמַהְנֵי מְנָה, וְאִף עַל
גַּב, דְּאִיְהִי פְנוּיָה, וְאִהְיֵי מְנָה בְּלֹא בְרָכָה, כְּאִלוּ גּוֹזֵל
קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֹסֶת יִשְׂרָאֵל. מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין
דְּזוּוּגָא דְלַהוֹן, בְּשַׁבַּע בְּרָכוֹת הוּא. וּמָה עַל פְּנוּיָה כֶּף,
מֵאן דִּיתְדַבֵּק בְּאִנְתּוֹ דְאַחֲרָא, דְקָאִים כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא,
בְּזוּוּגָא דְזו' בְּרָכוֹת, עַל אַחַת כְּמָה וּכְמָה.

(משלי כח) חָבֵר הוּא לְאִישׁ מְשֻׁחִית, דָּא יִרְבָּעֵם, כְּמָה
דְּאוּקְמוּהָ, וְאִמַר אֵין פִּשְׁעֵ דְאִמַר הָא פְּנוּיָה הִיא,
אִמַאי אָסוּר. בְּגִין דָּא גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ הוּי. וְלֹא עוֹד אֶלָּא
דְחָבֵר הוּא לְאִישׁ מְשֻׁחִית. מֵאן הוּא אִישׁ מְשֻׁחִית. דְּפָגִים
דְּיוֹקְנָא וְתִקּוּנָא דְלְעִילָא. כָּל שְׁכֵן מֵאן דְּחָמִיד לְאִנְתּוֹ
דְּחִבְרִיָּה לְאִתְדַבְּקָא (ס"א וְאִתְדַבֵּק בָּהּ) בָּהּ, (דף מ"ה ע"א) דְּפָגִים יִתִּיר.
וְעַל דָּא אִתְפָּגִים הוּא לְעֵלְמִין. אִישׁ מְשֻׁחִית, דְּפָגִים
לְעִילָא, וּפָגִים לְתַתָּא, וּפָגִים לְנַפְשִׁיהָ, דְּכִתִּיב מְשֻׁחִית,
וּכְתִיב, (משלי ו) מְשֻׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָה.

רַבִּי אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלְהָ
הַשָּׁחַר וְגו'. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, וְכִי עָקוּד הוּא בִּידֵיהָ
דְּיַעֲקֹב. אֶלָּא זְכָאִין אִינּוּן צְדִיקָיָא, דְּקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא
חָס עַל יְקָרָא דְלַהוֹן, וְלֹא שְׁבִיק לֹוֹן לְעֵלְמִין. הֲדָא הוּא

דְּכַתִּיב, (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. וְהָא פְתִיב,
 (בראשית לב) וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

אֵלָא לְדִידִיה גְּבַהּ. וְהָא אֶתְמַר, כְּתִיב (בראשית לב) וְהוּא לֵן
 בְּלִילָה הַהוּא בַּמַּחֲנֶה. וְכְתִיב וַיִּקָּחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת
 הַנַּחַל מֵאֵי הַזֶּה דְּעַתִּיה דְּיַעֲקֹב, לְמַעַבְרָא לְהוֹן בְּנַחֲלָא
 בְּלִילִיא. אֵלָא חָמָא מְקַטְרְגָא אֲזִיל בֵּין מִשְׂרֵיִא דִּילִיה,
 אֲמַר יַעֲקֹב אַעֲבַר לְגִיסָא אַחְרָא דְנַהְרָא, דְלָמָא לָא
 יִשְׁתַּכַּח עַרְבוּבִיא.

מֵאֵי קָא חָמָא. חָמָא שְׁלֵהוּבָא דְאֶשָּׂא מְלַהֲטָא, אֲזִלָּא
 וְטָאס בֵּין מִשְׂרֵיִתִּיה אֲמַר יַעֲקֹב מוֹטָב לְנַטְלָא
 מִהַכָּא, וְנַהְרָא פָּסִיק בְּגוּוֹן, וְלֹא יִשְׁתַּכַּח עַרְבוּבִיא. מִיד
 וַיִּקָּחֻם וַיַּעֲבִירֻם אֶת הַנַּחַל. וַיִּוְתַר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ, מִכָּאן
 אֲוִלִּיפְנָא מֵאן דְּאֶשְׁתַּכַּח בְּלַחֲוֹדוּי בְּבֵיתָא בְּלִילִיא, אֲו
 בִּימָמָא בְּבֵית מִיחְדָּא, כָּל שְׁכֵן בְּלִילִיא, מֵאֵי מִיחְדָּא.
 מִיחְדָּא מִשְׂאָר בֵּיתִין. אֲו מֵאן דְּאֲזִיל בְּלַחֲוֹדוּי בְּלִילִיא
 יְכִיל לְאֶתְזַקָּא.

תָּא חֲזִי וַיִּוְתַר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ, כְּדִין וַיֵּאבֶּק אִישׁ עִמּוֹ וְגו' .
 תַּנִּינָן מִסְטָרָא דְדִינָא קָא אֶתִּי, וְשׁוֹלְטָנִיה בְּסִטְר
 לִילִיא. מֵאֵי בְּסִטְר לִילִיא. לְאֶעֱלָא גְלוּתָא (נ"א בְּגְלוּתָא) כִּיּוֹן
 דְּסָלִיק נַהוּרָא, תָּשֵׁשׁ חִילִיָּה, וְאֶתְגַּבַּר עָלֶיהָ חִילִיָּה
 דְּיַעֲקֹב. (נ"א הוּא) דְּהָא מִסְטָרָא דְלִילִיא קָא אֶתִּי, וּבְזַמְנָא

דְּהוּה לִילִיא לָא הוּה יְכִיל בֵּיה יַעֲקֹב. כַּד סָלִיק נְהוּרָא
 אַתְתְּקַף חִילָא דִיעֲקֹב, וְאַחִיד בֵּיה, וְאַתְגַּבַּר עָלֶיהָ. חֲמָא
 לֵיה יַעֲקֹב דְּהָא שְׁלִיחָא הוּא.

אָמַר לֵיה שְׂבוּק לִי דְלָא יְכִילְנָא לָךְ. מַאי טַעֲמָא לָא
 יְכִיל לֵיה. בְּגִין דְּהוּה סָלִיק נְהוּרָא, וְאַתְבַּר חִילָא
 דִּידֵיהָ, דְכַתִּיב, (איוב לח) בָּרֵן יַחַד כַּכְּבִי בְקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי
 אֱלֹהִים. מַאי וַיִּרְיעוּ. דְאַתְבַּרוּ כָּל אֵינּוֹן דְאַתִּינן מִסְטָרָא
 דְדִינָא. כַּדִּין אַתְתְּקַף יַעֲקֹב וְאַחִיד בֵּיה.

אָמַר לֵיה שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר, מָטָא זְמָנָא לְשַׁבְחָא
 שְׁבַחָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתַכְנֶנְשָׁא. וַיֹּאמֶר
 לָא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בִּרְכַּתְנִי, אִם תְּבַרְכֵנִי מִבְּעֵי לֵיה, מַאי
 אִם בִּרְכַּתְנִי. אֵלָּא אָמַר לֵיה יַעֲקֹב, וַדַּאי אַבָּא בְרִיךְ לִי
 אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּבַעָא לְבִרְכָא לַעֲשׂוּ, וּמִסְתַּפִּינָא מְנַךְ, עַל
 אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, אִי אֹדֵית עֲלֵייהוּ, (א) אִי לָאו, אוּ תַשְׁתַּכַּח
 עָלִי מְקַטְרָגָא בְּגִינֵיהוֹן.

מִיַּד אָמַר לֵיה, וַיֹּאמֶר לָא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׁמַךְ. מַאי
 קָאֵמַר לֵיה, אֵלָּא הָכִי קָאֵמַר לֵיה, לָאו בְּחַפְיָמוּ,
 וְלָאו בְּעוּקְבָא (דִּילְךָ), רוּוחַת לְאֵינּוֹן בְּרַכָּאן, לָא יֹאמַר עוֹד
 שְׁמַךְ יַעֲקֹב, דְּהָא לָאו בְּעוּקְבָא הוּה, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל,
 יִשְׂרָאֵל וַדַּאי אֹדֵי עֲלֵךְ, וּמִנִּיה נִפְקוּ בְּרַכָּאן, בְּגִין דְּאַנְתְּ
 אַחִיד בֵּיה, וְעַל דָּא, אָנָּא וְכָל שְׂאָר אוּכְלוּסִין, אוּדִינָא
 עֲלֵייהוּ.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשֵׁים וְתוּכַל, עִם אֱלֹהִים כָּל
 אֵינֹן דְּאִתְיִין מִסְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא. וְעַם אַנְשֵׁים, דָּא
 עֲשׂוּ וְאוּכְלוּסִין דִּילֵיהּ. וְתוּכַל, יְכִילַת לְהוֹן, וְאֵינֹן לָא
 יְכִלִין לָךְ. וְלֹא שָׁבִיק לֵיהּ יַעֲקֹב, עַד דְּאוּדִי לֵיהּ עַל
 אֵינֹן בְּרַכָּאן, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ שָׁם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק נְהוּרָא, אֶתְכַפְּיִין כָּל אֵינֹן
 מְאָרִי דְדִינִין, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִי, וּכְפִנְסַת יִשְׂרָאֵל
 מִשְׁתַּעֲי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְהֵיא שַׁעְתָּא עֵידִן
 דְרַעוּתָא הוּא לְכָלָא, וְאוּשִׁיט לָהּ מַלְכָּא וְלְכָל אֵינֹן
 דְמִשְׁתַּכְּחִי עִמָּהּ, שִׁרְבִיטָא דְחוּטָא דְחֹסֶד, לְאֶשְׁתַּכְּחֵא
 בְּשִׁלְמוֹ בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְהֵא אֶתְמַר.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶשְׁתַּכַּח בַּהּ
 בְּכַפְּנֵסַת יִשְׂרָאֵל, בְּאֵינֹן זְמַנִּין דְאֶשְׁתַּכַּח עִמָּהּ, וְהֵיא
 מִתְעַרַת רַעוּתָא לְגַבִּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וּמִשְׁכַּאת לֵיהּ לְגַבֵּהּ,
 בְּסִגִּיאוֹת חֶבְתָּא וְתִיאוּבְתָּא, כְּדִין אֶתְמַלִּיא מִסְטָרָא
 דִּימִינָא, וְכִמָּה אוּכְלוּסִין מִשְׁתַּכְּחִי בְּסְטָרָא דִּימִינָא,
 בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וְכַד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶתְעַר חֲבִיבוּתָא
 וְרַעוּתָא בְּקַדְמִיתָא, וְהֵיא ^(דף מה ע"ב) אֶתְעַרַת לְבַתָּר, וְלֹאוּ
 בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אֶתְעַר, כְּדִין כָּלָא בְּסְטָרָא דְנוּקְבָא
 אֶשְׁתַּכַּח, וּשְׁמָאלָא אֶתְעַר, וְכִמָּה אוּכְלוּסִין קִיִּימִי
 וּמִתְעַרִי בְּסְטָרָא דְשְׁמָאלָא בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. כְּהֵא גִוּוּנָא

כְּתִיב, (נ"א וְדָא הוּא דְכְתִיב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'.
 מֵאֵי טַעְמָא. תְּנִינָן, עֲלָמָא תַתָּא תַתָּא כְּגוּוּנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה
 אֲשֶׁתְּכָח, וְדָא כְּדוּגְמָא דְדָא.

וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גִזֵּר דְכָר אוּ נּוּקְבָא,
 לְאֲשֶׁתְּכָחָא רְעוּתָא בְּעֲלָמָא. וּבְכָלֵא בְּעֵי בַר נֶשׁ
 לְאֲתַדְבָּקָא רְעוּתָא לְעֵילָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 לְאֲשֶׁתְּכָחָא רְעוּוֹן בְּעֲלָמָא. וּפְאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיִיא,
 דְּאִינּוֹן יַדְעִין לְאֲדְבָקָא רְעוּתְהוֹן לְגַבֵּי מַלְכָּא קְדִישָׁא,
 עֲלִייהוּ כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
 כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

(וּיקרא יג) אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוּ סִפְחַת אוּ
 בַּהֲרַת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) אֵל
 תְּרַאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשָּׁמֶשׁ, הָאִי קָרָא
 אֲתָמַר, אֲבָל בְּשַׁעְתָּא דְּסִיְהָרָא אֲתַכְּסִיא בְּגָלוּתָא, הִיא
 אֲמָרָה, אֵל תְּרַאוּנִי. לָאוּ דְּאִיְהִי פְקִידַת דְּלֵא לְמַחְמֵי לָהּ,
 אֲלֵא בְּגִין דְּאִיְהִי חֲמַת תִּיאוּבְתָא דִּישְׂרָאֵל לְגַבְיָהּ, לְמַחְמֵי
 נְהוּרְהָא, הִיא אֲמָרַת אֵל תְּרַאוּנִי, לָא תִיכְלוּן לְמַחְמֵי לִי.
 אֵל תְּרַאוּנִי וְדָאִי. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת,
 בְּגִין דְּאָנָּא בְּקַדְרוּתָא.

מֵאֵי שְׁחַרְחֹרֶת, שְׁחֹרָה מְבַעֵי לִיה. אֲלֵא, תְּרִין קַדְרוּתֵי,
 חַד שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשָּׁמֶשׁ, דְּאֲסַתְּלַק מִנִּי שְׁמִשָּׁא,

לְאַנְהָרָא לִי, וְלֹא־סִתְּכָלָא בֵּי. וְחַד דְּבִנֵּי אַמֵּי נַחְרוּ בֵּי.
 שְׁשׁוּפְתַנִּי, שְׁשׁוּפְתַנִּי מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלָא רְמִזּוּ הוּא דְקָא
 רְמִיזוּ, בְּשֵׁשׁ. דְּכַד נִהְרָא שְׁמִשָּׂא בְּשֵׁשׁ
 נְהוּרִין נְהִיר, וְכַד אִסְתְּלַק, כָּל אֵינּוֹן שִׁית נְהוּרִין
 אִסְתְּלָקוּ. בְּנֵי אַמֵּי, אֵלִין אֵינּוֹן דְּאִתְיִין מִסְטָרָא דְדִינָא
 קְשִׁיא. נַחְרוּ בֵּי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים סט) נַחַר גְּרוּנִי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ה) עַל צוּאֲרָנוּ נִרְדְּפָנוּ דְכַד הוּוּ
 עֵיילִין יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, הוּוּ אֲזֵלִי יְדִייהוּ מִהֲדַקָּן
 לְאַחֻרָא, וְרִיתִיין עַל צוּאֲרֵיהוֹן, וְלֹא יִכִּילוּ לְאַפְתָּחָא
 פּוּמָא.

שְׁמוּנֵי נוּטְרָה אֵת הַכְּרָמִים, לְמַהֲךְ בְּגִלוּתָא, לְנִטְרָא
 לְשָׂאָר עַמִּין בְּגִינְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא
 נִטְרָתִי, דִּהָא לֹא יִכִּילְנָא לְנִטְרָא לְהוֹן כַּד בְּקַדְמִיתָא.
 בְּקַדְמִיתָא נְטִירְנָא כְּרָמִי שְׁלִי, וּמְנִיָּה אֲתַנְטְרוּ שְׂאָר
 כְּרָמִין. הַשְׂתָּא נְטִירְנָא שְׂאָר כְּרָמִין בְּגִין כְּרָמִי שְׁלִי
 דְּלֵהוּי נְטִיר בִּינֵייהוּ.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי בְּאוּרְחָא, כַּד מָטוּ חַד בֵּי
 חֲקַל, חָמוּ חַד דְּפִטְיָרָא דְקִיטְפָא בֵּין אֲרָחָא לְסִטְרָא
 יִמִּינָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָא דְקוּטְרָא בְּעֵינִין שְׂכִיחַ,
 לִית לָן רְשׁוּ לְמַחְמִי בְּחֻדוּתָא, מִיּוּמָא דְאֲתַחְרִיב בֵּי
 מְקַדְשָׁא.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לִיִּי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי
 בָּהּ, כִּיִּוֵן דָּאֵמַר לִיִּי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, אֲמַאי תִּבֵּל
 וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, וְכִי תִבֵּל לָאוּ מִן אֶרֶעָא הוּא. אֶלָּא הָכִי
 קָאֵמַר, לִיִּי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, דָּא אֶרֶעָא קַדִּישָׁא, דְּאֶקְרִי
 אָרֶץ הַחַיִּים. תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, דָּא שְׂאָר אֶרֶעָאן, כְּמָה
 דְּאֵת אֵמַר (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצִדְקָא, דְּתִבֵּל בְּצִדְקָא
 תִּלְיָא, וְכֹלָא חַד מְלָה.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, לִיִּי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. הָאָרֶץ תִּינַח,
 וּמְלוֹאָהּ מַאי הִיא. אֶלָּא אֵלִין נִשְׁמַתִּין דְּצַדִּיקֵיִיא.
 תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ, תִּבֵּל: דָּא אֶרֶעָא דְּלַתְתָּא. וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ:
 אֵלִין אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׂא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי בְּמַאי
 אוֹקִימָנָא כִּי הוּא עַל יַמִּים יִסְדָּה וְעַל גְּהָרוֹת יְכוֹנְנָה. אָמַר
 לִיהּ וּדְאִי הָכִי הוּא, דְּתַהִיא אָרֶץ הַחַיִּים עַל יַמִּים יִסְדָּה
 וְעַל גְּהָרוֹת יְכוֹנְנָה, דְּכֻלְהוּ נִפְקִי מִתְּהוּא נְהָר עֲלָאָה
 דְּנִגִּיד וְנִפְיָק מֵעֵדָן, וּבַהּוּ אֵתְתִקְנַת לְאֵתְעֻטְרָא בְּמִלְכָּא
 קַדִּישָׁא, וְלִמִּינָן עֲלִמִּין. (ובגין כך)

מִי יַעֲלֶה בְּהַר יִי וְגו', נְקִי כַפִּים וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נֶשָׂא
 לִשְׂוֹא נִפְשֵׁי וְגו'. נִפְשֵׁי כְּתִיב, מַהוּ נִפְשֵׁי וְנִפְשֵׁוּ.
 אֶלָּא כֹּלָא חַד מְלָה, כְּמָה דְּאֵת אֵמַר (עמוס ו) נִשְׁבַּע יִי
 בְּנִפְשֵׁוּ (שמואל א, ב) כֹּאֲשֶׁר בְּלִבִּי וּבְנִפְשֵׁי יַעֲשֶׂה. וְדוּד
 מִלְכָּא אֵתְאֲחִיד בְּהוּא לֵב וּבְהוּא נִפְשֵׁי, וְעַל דָּא לֹא
 נֶשָׂא לִשְׂוֹא נִפְשֵׁוּ.

עַד דֵּהוּ אֲזַלִּי, אֶעֱרְעוּ בְּחַד בַּר נָשׁ, וְאֲנָפוּי מִלְּיִין
 מִכְתָּשִׁין, וְהָוה קָם מִתַּחַת אֵילָנָא חַד, אִסְתְּכָלוּ
 בֵּיהּ, וְחָמוּ (דף מ"ו ע"א) אֲנָפוּי סוּמְקִין בְּאֵינּוֹן מִכְתָּשִׁין. אָמַר
 רַבִּי חִיָּיא מֵאֵן אַנְתָּ. אָמַר לֵיהּ יוֹדָאֵי אַנְא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 חֲטָאָה הוּא, דְּאֵי לָאו הֲכִי, לָא אַתְרִשִׁימוּ אֲנָפוּי בְּאֵלִין
 מִרְעִין בִּישִׁין, וְאֵלִין לָא אֶקְרוּן יְסוּרִין דְּאַהֲבָה. אָמַר רַבִּי
 חִיָּיא הֲכִי הוּא וַדָּאֵי, דְּיְסוּרִין דְּאַהֲבָה מִתְחַפִּיין אֵינּוֹן
 מִבְּנֵי נְשָׂא.

תָּא חֲזִי, דְּכְתִיב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ
 סִפְחַת אוֹ בַּהֲרַת. הָא ג' זִינִין הָכָא, וְכֻלְהוּ אֶקְרוּן
 נִגְעַ צַרְעַת, הֲדָא הוּא דְכְתִיב וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ
 צַרְעַת. מֵאֵי נִגְעַ צַרְעַת. סְגִירוֹ. סְגִירוֹ בְּכֻלָּא, וְכְתִיב
 וְהוּבֵא אֶל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן וְגו'. אַבְל אֵינּוֹן דִּיתְחִזּוּן לְבַר
 כְּתִיב, וּרְאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמָּא אוֹתוֹ. דְּהָא וַדָּאֵי אֵינּוֹן דִּיתְחִזּוּן
 לְבַר בְּבְנֵי נְשָׂא, מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא קָא אַתְיִין, וְלָאו
 יְסוּרִין דְּאַהֲבָה נִינְהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָנָא לָן. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, דְּכְתִיב, (משלי
 כז) טוֹבָה תּוֹכַחַת מִגּוֹלָה מֵאַהֲבָה מְסוּתָרַת. אֵי הָהִיא
 תּוֹכַחַת מֵאַהֲבָה (ס"א אֵינְהוּ תּוֹכַחַת מֵאַהֲבָה כַּד אֵיחֵי), מְסוּתָרַת מִבְּנֵי
 נְשָׂא. כְּגוּוֹנָא דָּא מֵאֵן דְּאוֹכַח לְחַבְרִיָּה בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בְּעֵי
 לְאַסְתָּרָא מְלוֹי מִבְּנֵי נְשָׂא, דְּלָא יְכֻסּוּף מִנִּיָּהוּ חַבְרִיָּה,

וְאִי מְלוֹי אֵינּוֹן בְּאַתְגְּלִיָּא קָמִי בְּנֵי נְשָׂא, לָאו אֵינּוֹן
בְּרַחֲמֵימוֹתָא.

כַּךְ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד אוֹכַח לְבַר נֶשׁ, בְּכֻלָּא אוֹכַח
בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בְּקֻדְמִיתָא מְחִי לִיה בְּגַרְמִיה דְּלָגוּ. אִי
הָדַר בֵּיהּ, מוֹטָב. וְאִי לָאו מְחִי לִיה תַּחֲוֹת תּוֹתְבִיהּ, וְאֵלִין
(בְּעוֹרוֹ) אֶקְרוּן יְסוּרִין דְּאַהֲבָה, אִי הָדַר בֵּיהּ מוֹטָב, וְאִי לָאו
מְחִי לִיה בְּאַתְגְּלִיָּא בְּאַנְפוּי, קָמִי כְּלָא, בְּגִין דִּיסְתַּכְּלוֹן
בֵּיהּ, וַיִּנְדְּעוֹן דְּהָא חֲטָאָה אִיהוּ, וְלָאו רַחֲמָא דְּמֵאַרְיָה
הוּא.

אָמַר לוֹן הֵהוּא בַר נֶשׁ, בְּקִיטְרָא דְּעֵיטָא חַד אֶתִּיתוֹן
גְּבַאי, וְדַאי לָאו אֶתּוֹן אֶלָּא מֵאֵינּוֹן דְּדִיּוֹרִיהוֹן בְּבִי
רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּלָא דַּחֲלִין מְכֻלָּא. אִי בְּנֵי דְּאַתְיִין
אַבְתְּרָאי יְקַטְּרוּגוּ בְּכוּ, אִיךְ מְלִיִּכוּ בְּאַתְגְּלִיָּא. אָמַר לִיה
אוֹרִיִּיתָא הָכִי הוּא, דְּכַתִּיב, (מְשֻׁלִּי א) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא
בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֶמְרֶיהָ תֹּאמַר. וּמָה אִי בְּמִלִּי
דְּאוֹרִיִּיתָא אֲנִן דְּחֲלִי מְקַמְךָ, הָא נִשְׁתַּכַּח בְּכִסּוּפָא קָמִי
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְלָא עוֹד, אֶלָּא דְּאוֹרִיִּיתָא בְּעֵי
צְחוֹתָא. פִּתַּח הֵהוּא גְּבָרָא וְאָמַר (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךְ נוֹשֵׂא
עוֹן וְגו'. אָרִים יְדוּי וּבְכָה. אַדְּהָכִי מָטוֹן בְּנוּי. אָמַר בְּרִיָּה
זְעִירָא סִייעָתָא דְּשְׁמִיָּא הָכָא.

פִּתַּח וְאָמַר (קַהֲלַת ז) אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְּיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק

אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאַרְיֵךְ בְּרַעְתּוֹ. הַאִי קָרָא
 אוֹלִיפְנָא בִּי רַבִּי דּוֹסְתָאֵי סָבָא, דְּהוּוּ אָמַר מְשֻׁמִּיָּה דְרַבִּי
 יִיסָא סָבָא. אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי, וְכִי שְׁלֵמָה מִלְּכָא
 דְּהוּוּ חֲכִים עַל כָּלָא, אֵיךְ אָמַר הָכִי דְאִיהוּ חָמָא כָּלָא
 בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אֲזִיל בְּחֻשׁוֹכֵי עֲלָמָא דְהָא כָּל מֵאן
 דְאֶשְׁתַּדַּל בְּחֻשׁוֹכֵי עֲלָמָא, לָא חָמֵי מְדִי, וְלֹא יַדַּע מְדִי.
 אֲלָא הָכִי אֶתְמַר, בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֵמָה מִלְּכָא, קִיִּמָּא סִיְהָרָא
 בְּאֶשְׁלָמוֹתָא, וְאֶתְחַפֵּם שְׁלֵמָה עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא,
 וְכַדִּין חָמָא כָּלָא, וַיַּדַּע כָּלָא. וּמֵאֵי חָמָא. חָמָא כ"ל, דְּלָא
 אֶעֱדִי מִן סִיְהָרָא. וְהוּוּ נִהִיר לָהּ שְׁמֻשָּׂא (ס"א לִיָּה בְּשֻׁמְשָׂא).
 הָדָא הוּוּא דְכֹתִיב אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי. מֵאן הֶבְלִי.
 דָּא סִיְהָרָא דְאֶתְכַלִּילַת מִן כָּלָא, מִן מֵיָא וְאֶשָּׂא וְרוּחָא
 כַּחְדָּא. כְּהֶבֶל דְנִפְיָק מִן פּוּמָא, דְכִלְיִל מִכָּלָא.
 וְהוּוּא חָמָא כ"ל, בְּהֵוּוּא הֶבֶל דִּילִיָּה, דְאֶחִיד בֵּיהּ. יֵשׁ
 צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, תָּא חֲזִי, בְּזַמְנָא דְאֶסְגִּיָּאוּ
 זַכָּאִין בְּעֲלָמָא, הַאִי כ"ל לָא אֶעֱדִי מִן סִיְהָרָא לְעֲלָמִין,
 וְהַאִי כ"ל נָטַל כָּל מְשִׁחַ וְרַבּוּ וַחֲדוּ דְלַעֲיָלָא, וְאֶתְמַלִּי (ס"א
 יְדוּי וְרוּי) וַחֲדִי וְרַבִּי, בְּגִין לְאֶזְדוּוּגָא בְּסִיְהָרָא, וְהוּוּא רוּחַ
 בְּגִינָה.

וּבְזַמְנָא דְאֶסְגִּיָּאוּ חֲזִיבִין בְּעֲלָמָא, וְסִיְהָרָא אֶתְחַשְׁכַּת,
 כַּדִּין צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, צְדִיק נְאָבֵד לָא

כְּתִיב, אֶלֶּא צְדִיק אוֹבֵד, דְּהָא לָא אֲתַחְזִי (נ"א אֲתַחְבֵּר)
 בְּסִיְהָרָא, וְלֹא נָטִיל מִשַּׁח וּרְבוּ וַחֲדוּ לְמַלְיָא לָהּ,
 וְלֹאֲזִדְוּוּגָא עִמָּה. וְעַל דָּא צְדִיק אוֹבֵד, בְּצַדְקוֹ, דָּא
 סִיְהָרָא, דְּבִגִין סִיְהָרָא דְלָא אֲשַׁתְּכַחַת לְאֲזִדְוּוּגָא עִמָּיה,
 הוּא אָבִיד, דְּלֹא שָׂאִיב מִחִידוֹ כְּמָה דְהוּא עָבִיד. וְכַדִּין
 כָּל סֵטֶר שְׂמַאלָא אֲתַעֵר, וְחִיבִין מְאָרִיכִין בְּשִׁלּוּה (דף מ"ו)
 בְּעֵלְמָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ.
 מֵאִי בְּרַעְתּוֹ בְּהָהוּא סֵטֶר (נ"א בְּהָהִיא רַעָה) דְּאֲתַדְבֵּק בֵּיהּ.

תּוּ יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, דְּכַד חִיבִין סְגִיאוּ בְּעֵלְמָא,
 וְדִינָא תִלְיָא (בְּחֻבִייהוּ) צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, אִיהוּ אֲתַפֵּס
 בְּחֻבִייהוּ, כְּגוֹן אָבִא דְאֲתַפֵּס בְּחֻבִייהוּ דְבְנֵי מָאֲתִיָּה,
 דְּהוּוּ כְּלָהוּ חֲצִיפִין (לְגַבִּיָּה), וְהוּא לָא אֲסַהִיד בְּהוּ וְלֹא
 אֲכַסִּיף לָהּ לְעֵלְמִין, וּמְחִי בִידָן, דְּלֹא נִתְגַּרִי בְּהוּ
 בְּרִשְׁיַעִיָּא (נ"א וְלֹא מְחִי בִידִיהוֹן דְּלֹא מִתְגַּרוּ בְּהוּ). וְהוּא אָמַר לָן, (תְּהִלִּים
 לו') לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמַּרְעִים אֵל תִּקְנֵא בַּעוֹשֵׁי עוֹלָה. אָמַר
 אָבוּי, וְדָאִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַעְנִישׁ לִי בְּדָא, דְּהָא הוּא
 רְשׁוּ בִידֵי לְמַחָאָה בִּידֵייהוּ, וְלֹא עֲבָדִית, וְלֹא אֲכַסִּיפְנָא
 לָהּ, לָא בְּטַמִּירוּ, וְלֹא בְּאֲתַגְלִיָּא. (נ"א אוֹכִיחָנָא)

תּוּ פִתַּח בְּרִיָּה אַחֲרָא וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים,
 בְּתַרֵּי יוֹדִין, בְּתַרֵּין יְצַרִין, יְצַר טוֹב וַיִּצַּר רָע, חַד לְקַבֵּל

מִיָּא, וְחַד לְקַבֵּל אִשָּׁא. יִי אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם,
כְּלִיל דְּכֹר וְנוֹקְבָא. עֶפֶר מִן הָאָדָמָה, דָּא עֶפְרָא דְאַרְעָא
קְדִישָׁא, דְּמִתְמָן אֲתַבְרִי, וְהוּא אֲתֵר דְּבֵי מְקַדְשָׁא.
וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים, דָּא נְשָׁמַתָּא קְדִישָׁא,
דְּאֲתַמְשָׁכָא מֵאִינוּן חַיִּים דְּלַעֲיִלָּא. וַיְהִי הָאָדָם
לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם אֲתַכְּלִיל בְּנִפְשָׁא קְדִישָׁא, מִחַיָּה עֲלָאָה.
דְּאִפִּיקַת אַרְעָא דְכֹתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה,
נֶפֶשׁ דְּהֵיא חַיָּה עֲלָאָה.

השלמה מההשמטות (סימן ו)

דְּכֹתִיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דְּהֵיא חַיָּה עֲלָאָה.
וּבְגִין דְּהֵיא נֶפֶשׁ חַיָּה אִיהִי קְדִישָׁא עֲלָאָה,
כִּד אַרְעָא קְדִישָׁא מְשָׁכָא לָהּ בְּגוּוּה וְאֲתַכְּלִילַת בֵּיהּ,
כְּדִין קָרִינֵן לָהּ נְשָׁמָה.
וְתָא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְּבֵר נֶשׂ אָזִיל בְּאוֹרַח קְשׁוּט,
וּפּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה מְמַלְלֵן מִלִּין קְדִישִׁין בְּצִלוֹתָא,
בְּאוֹרֵייתָא. הֵיא נְשָׁמַתָּא אֲתַדְּבַקַת בֵּיהּ, רְחִימָא הוּא
דְּמֵאֲרִיָּה. כִּמָּה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיָּה מְכָל סְטָרִין. רְשִׁימָא
הוּא לְטָב לְעִילָא וְתַתָּא וּשְׁכִינְתָּא קְדִישָׁא שְׂרִיָּא
עֲלוּי. וְדָא הֵיא דְּסִלְקָא לְעִילָא וּמְמַלְלָא קָמִי מְלָכָא
קְדִישָׁא וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין וְלִית דְּיִמְחִי בִידְהָא. וְעַל
דָּא אֲתַקְרִי רוּחַ מְמַלְלָא. דְּהֵא כָּל שְׂאָר נְפִשְׁתָּא (בְּפִשְׁתָּאן)

לית לון רשו למלא קמי מלפא בר האי.

ובזמנא דאיהו אסטי אורחוי ושפוטתיה ולישניה
 ממללן מילין בשין, שכנתא אסתלקת
 מניה ונשמתא קדישא אתעברת מניה ולא אתדבקת
 ביה. ומסטרן דחוייא בישא תקיפא אתער רוחא חדא
 דשט ואכיל בעלמא, דלא שרייא אלא באתר
 דקדושה עילאה אסתלק מתמן. ואינון מילין סלקין
 לאתר דחוייא בישא, דכלא לאתריה
 אתהדר. ובשעתא דסלקין, כלא מכריזין ואמרין
 אסתלקו סוחרניה דמלה בישא דפלניא. פנון אתר
 לארחה דחוייא תקיפא.

וההיא נשמה סלקא בכסופא, בעאקו דכלא. ולא
 יתבין לה אתר למלא כמלקדמין. וכדין
 חוייא אזדמן. וכד ההיא מלה בישא סלקא באורחין
 ידיעאן ושאר קמי דחוייא תקיפא כמה רוחין מתערין
 בעלמא ורוחא נחתא מההוא סטרן, ואשכח דההוא
 בר נש אתער ליה במלה בישא. והא רוחא ממלא
 קדישא אתעברת מניה, כדין שרייא עלוי וסאיב ליה,
 וכדין הוא סגיר ואתפגים בבשריה בחיזו דאנפוי
 בכלא. ועל דא כתיב (משלי כ"א) שומר פיו ולשונו שומר
 מצרות נפשו. נפשו ודאי, ההיא דהוא ממלא

אֶת־עֲבִידַת מִשְׁתּוֹקָא בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא וּכְמָה דְּעוֹנֵשָׁא
דְּבַר נֶשׁ בְּהַאי, בְּגִין מְלָה בִישָׁא, כִּף עוֹנֵשִׁיהּ בְּגִין

מְלָה טָבָא (דְּאֵתִי לִידֵיהּ דְּיִכְבִּיל לְמַלְלָא וְלֹא מְלִיל): (עד כאן מדהשמטות)

תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְּהַאי נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, אֶתְדַבְּקַת
בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ. רְחִימָא הוּא דְּמֵאֲרִיהּ. כִּמָּה נְטוּרִין
נְטוּרִין לִיהּ מְכַל סְטָרִין, רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעֵילָא וְתָתָא,
וְשְׁכִינְתָּא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלוּי.

וּבְזְמַנָּא דְּאִיהּ אֲסִי אַרְחוּי, שְׁכִינְתָּא אֲסִתְּלַקַת מִנֵּיהּ,
וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא לֹא אֶתְדַבְּקַת בֵּיהּ. וּמְסֻטְרָא
דְּחֻיָּא בִישָׁא תַקִּיפָא, אֶתְעַר רֹחָא חַד, דְּשֵׁט וְאֲזִיל
בְּעֵלְמָא, דְּלֹא שְׂרִיא אֲלֵא בְּאַתֵּר דְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲסִתְּלַק
מִתְּמִן. וּכְדִין אֲסִתָּאב בַּר נֶשׁ, וְאֶתְפְּגִים בְּבִשְׂרִיהּ, בְּחִיזוּ
דְּאֲנָפוּי בְּכָלָא.

וְתָא חֲזִי, בְּגִין דְּהַאי נֶפֶשׁ חַיָּה אִיהִי קְדִישָׁא עֲלָאָה, כַּד
אַרְעָא קְדִישָׁא מִשְׁכָּא לָהּ, וְאֶתְכַלִּילַת בְּגוּוּהּ, כְּדִין
קָרִינָן לָהּ נִשְׁמָה. וְדָא הִיא דְּסִלְקָא לְעֵילָא, וּמְמַלְלָא קָמִי
מִלְכָּא קְדִישָׁא, וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין, וְלִית דְּיִמְחִי בִידְהָא.
וְעַל דָּא אֶתְקָרִי רֹחָא מְמַלְלָא, דְּהַא כָּל שְׂאָר נִפְשָׁתָא
לִית לוֹן רֶשׁוּ לְמַלְלָא קָמִי מִלְכָּא, בַּר הַאי.

וְעַל דָּא אֲוֵרִייתָא אַכְרִיזַת וְאֲמַרַת, (תהלים לד) נְצוּר לְשׁוֹנֵף
מֵרַע וְגו', וּכְתִיב (משלי כא) שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ וְגו',

בְּגִין דְּאֵי שְׁפוּתֵיהּ וְלִישְׁנֵיהּ מִמְּלָן מְלִין בִּישִׁין, אִינוּן
 מְלִין סְלָקִין לְעֵילָא, וּבְשַׁעְתָּא דְּסְלָקִין, כִּלְא מְכַרְיִזִין
 וְאִמְרִין אִסְתְּלָקוּ מִסּוּחְרַנְיָה דְּמָלָה בִּישָׁא דְּפִלְנֵיָא, פְּנוּן
 אֲתַר לְאַרְחֵיהּ דְּחֻיָּא תְּקִיפָא. כְּדִין נְשַׁמְתָּא קְדִישָׁא
 אֲתַעְבְּרָא מִנֵּיהּ וְאִסְתְּלָקַת, וְלֹא יִכְלָא לְמַלְלָא, כְּמָה דְּאֲתַ
 אֲמַר (תהלים ט) נְאֻלְמַתִּי דְּיוֹמֵיהּ הַחֲשִׁיתִי מְטוּב.

וְהֵיא נְשַׁמְתָּא סְלָקָא בְּכִסּוּפָא, בְּעָאקוּ דְּכִלְא, וְלֹא
 יְהִיבִין לָהּ אֲתַר כְּמַלְקָדְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, שׁוֹמֵר
 פִּיו וְלִשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדֵאֵי הֵיא דְּהוֹת
 מִמְּלָלָא, אֲתַעְבִּידַת מִשְׁתּוּקָא, בְּגִין מְלוּלָא בִּישָׁא. וְכְדִין
 חֻיָּא אֲזִדְמִן, דְּכִלְא לְאַתְרֵיהּ אֲתַהֲדַר, וְכֹד הֵיא מְלָה
 בִּישָׁא סְלָקָא בְּאוּרְחִין יְדִיעֵן, וְשָׂאֲרֵי קַמִּיהּ דְּחֻיָּא
 תְּקִיפָא, כְּמָה רוּחִין מִתְעַרִין בְּעֵלְמָא, וְרוּחָא נְחָתָא
 מִהֵהוּא סְטָרָא, וְאִשְׁכַּח דְּהֵהוּא בַּר נָשׁ אֲתַעְרַר לֵיהּ בְּמָלָה
 בִּישָׁא, וְהָא רוּחָא מִמְּלָלָא קְדִישָׁא אֲתַעְבְּרָא מִנֵּיהּ, כְּדִין
 שְׂרִיא עֲלוּי וְסָאִיב לֵיהּ, וְכְדִין הוּא סְגִיר.

כְּמָה דְּעוֹנְשָׁא דְּהָאֵי בַּר נָשׁ בְּגִין מְלָה בִּישָׁא. כִּךְ
 עוֹנְשִׁיהּ בְּגִין מְלָה טָבָא, דְּקָאֲתִי לִידֵיהּ, וְיִכִּיל
 לְמַלְלָא, וְלֹא מְלִיל. בְּגִין דְּפָגִים לְהֵהוּא רוּחָא מִמְּלָלָא,
 דְּהֵיא אֲתַתְקַנַּת לְמַלְלָא לְעֵילָא, וְלְמַלְלָא לְתַתָּא, וְכִלְא
 בְּקְדוּשָׁה. כֹּל שְׁכַן אֵי עֵמָא אֲזִלִין בְּאוּרְחָא עֲקִימָא, וְהוּא

יכיל למללא להו ולאוכחא להו, ושתיק ולא מליל, כמה
 דאמינא דכתיב, נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי
 נעפר.

נעפר במכתשין דמסאבותא, ודא הוא דאמר דוד (דף מ"ז
 ע"א) מלכא אלקי בהאי, ואתפני מניה, דכתיב,
 פנה אלי וחנני. מהו פנה אלי. כמה דאת אמר
 (בתהלים כה) ויפן אהרן. נחתו רבי חייא ורבי יוסי, ונשקוהו.
 אזדווגו פחדא כל ההוא אורחא, קרא רבי חייא עלייהו,
 וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.
 נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הכהן. אמר
 רבי יוסי, האי נגע, כל גוונין דיליה אתערו בהו
 חבריאי, וכהנא הוה ידע בהו לדכיא ולמסאבא, הוה
 ידע, אינון דהוו יסורין דרחימותא, או אינון דאשתכחו
 במאן דמאים ביה מאריה ורחיק ביה, דהא לפום ארחוי
 דבר נש גרים נגע בעלמא.

כתיב (תהלים קמא) אל תט לבי לדבר רע להתעולל עלילות
 ברשע, מכאן תנינן בארחא דבר נש בעי למיהך
 בה מדברין ליה. אמר רבי יצחק, האי קרא קשיא, וכי
 קודשא בריך הוא אסטי ליה לבר נש למהך בארח
 חטאה, ולמעבד עובדין בישין, אי הכי לית דינא
 בעלמא דא, ולא בעלמא דאתי, ואורייתא לא

אֶת־תְּקִנַּת, דְּכָתִיב בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע.
 אֵלֶּא דְּוֹד אֲזַהֵר לְלִבִּיהָ, לְדַבְּרָא לִיהָ בְּאוֹרַח קְשׁוּט, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ. מֵאִי
 וְהִשְׁבוֹת. אֵלֶּא זְמַנָּא חַד, וּתְרִין, וּתְלַת, לְאַהֲדָרָא
 לְקַבְּלִיהָ, וּלְדַבְּרָא, וּלְאַזְהָרָא לִיהָ. וְהִכִּי קָאָמַר לִיהָ, אֵל
 תַּט לְבִי לְדַבֵּר רָע, לְלִבִּיהָ קָאָמַר דְּוֹד (בלומר) אֵל תַּט לְפִי
 אוֹרְחוֹי דְּבַר נָשׁ (נ"א וְהִכִּי קָאָמַר לִיהָ, לְבִי, אֵל תַּט לְדַבֵּר רָע) דְּהָא דְּבַר
 רָע גָּרִים נִגַּע בְּעַלְמָא, וּדִינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא, וְהִינּוּ נִגַּע
 צַרְעַת.

נִגַּע צַרְעַת, הָא אֶתְעֵרוּ חֲבֵרֵיִיא, אֲבַל צַרְעַת כְּתָרְגוּמוֹ,
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי כְּתָרְגוּמוֹ. סְגִירוֹ, דְּסְגִיר וְלֹא
 פְּתַח, וְכַד סְגִיר הוּא וְלֹא פְּתַח, נִגַּע הוּא דְּאֶקְרִי. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר, דְּלֹא מִסְתַּפְּקִין אֲבָהֶן, כָּל שְׁכֵן בְּנִין. וְהִינּוּ
 דְּכָתִיב נִגַּע צַרְעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם מִמֶּשׁ, וּמִכָּאֵן
 נְחִית לְמֵאן דְּנְחִית, אֲשֶׁתִּכַּח נִגַּע לְכֻלָּא, מִהֵהוּא סְגִירוֹ.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהֵאֵי הָא הוּא רִזָּא דְּמִלָּה, דְּכָתִיב, (איכה
 ב) נֶאֱרַךְ מִקְדָּשׁוֹ. מֵאִי טַעְמָא. מִשׁוּם דְּבִנֵּי עַלְמָא
 גָּרְמוּ הָאֵי, דְּכָתִיב, (במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ יְיָ טַמְא, טַמְא
 מִמֶּשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טַמְא, מִשׁוּם דְּאֶסְתַּלְקַת (שְׂכִינְתָא
 מֵאֵן דְּאֶסְתַּלְקַת, וְחֻיָּא תְּקִיפָא שְׂרִיא, וְאֶטִּיל זִוְהַמָּא,
 וְסָאִיב לְמֵאן דְּסָאִיב, וְכֻלְהוּ בְּגִין חוּבֵי עַלְמָא.

תֵּאֲנִי, כִּד שְׂאֲרֵי חוּיָא (תְּקִיפָא) לְאַתְגְּלֵאָה, מִסְתַּלְקִין
 סִמְכִין וּבְנֵינִין וּמִתְעַבְרִין, וְאַתִּי חוּיָא תְּקִיפָא
 וְאַטִּיל זוּהָמָא, וּכְדִין אֲשֶׁתְּכַח מִקְדָּשָׁא מְסֹאֵב, מֵאֵן
 מִקְדָּשָׁא. כְּמָה דְאַתְמַר (ויקרא יד) וְנִתְתִּי נִגַּע צָרַעַת בְּבֵית
 אֶרֶץ אַחֻזְתְּכֶם. וּכְתִיב (בראשית ג) וְהִנְחַשׁ הָיָה עָרוֹם מִכֹּל
 חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יי' אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה. אֵל
 הָאִשָּׁה מִמֶּשׁ, דְּאַתְר מִקְדָּשָׁא אֲתֵאֲחִיד בְּגוּוּהָ, וְהֵינּוּ אַת
 מִקְדָּשׁ יי' טַמָּא בְּגִין חוּבוּי, מְשׁוּם דְּאַתְגְּלֵיָא חוּיָא
 תְּקִיפָא.

מֵאֵן חוּבוּי. דָּא לִישְׁנָא בִישָׂא, דְּבְגִין לִישְׁנָא בִישָׂא,
 חוּיָא אֲזַדְמֵן, בֵּין לְעֵילָא בֵּין לְתַתָּא, דְּכְתִיב, (במדבר
 כא) וַיִּשְׁלַח יי' בְּעַם אֵת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים. הַשׁוֹרְפִים אוּ
 הַשְּׂרוּפִים לָא כְּתִיב, אֶלָּא הַשָּׂרְפִים, מֵאֵן שְׂרָפִים. דְּכְתִיב
 (תהלים עד) רֵאשֵׁי תַנִּינִים (תְּרִי, חַד אֲתֵאֲחִיד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא) (ס"א תְּרִי, חַד
 אֲתֵחַזְרוּ לְזַמְנִין) וּכְתִיב (ישעיהו ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לּוֹ,
 מִמַּעַל לּוֹ וְדַאי, כְּמָה דְאַתְ אֵמַר (איוב א) לְהִתְיַצֵּב עַל יי',
 וּכְדִין סְגִירוּ בְּכָלָא, וְלִית מֵאֵן דְּפִתַּח, וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי
 לו) כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְאַפֶּת אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְגוֹ', מֵאִי
 מִנְאַפֶּת. מִנְאַפֶּת מִמֶּשׁ וְדַאי, אֲכָלָה וּמִחֲתָה פִּיהָ וְאֵמַרָה
 לֹא פִעֲלֵתִי אֶן.

אֵמַר רַבִּי חֵיָא אֵמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּרַעוּתָא דְּכָלָא לָא

אֶשְׁתַּכַּח לְתַתָּא, אֶלָּא בְּגִין דְּאֶשְׁתַּכַּח לְעֵילָא. וְלְעֵילָא
 לָא אֶשְׁתַּכַּח, אֶלָּא כַּד אֶשְׁתַּכַּח לְתַתָּא בְּחוּבֵי עֲלָמָא,
 דִּילְפִינָן דְּכֻלָּא תִּלְיִיא הֵאֵי בְּהֵאֵי, וְהֵאֵי בְּהֵאֵי.

(ויקרא יג) וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר
 (קהלת ב) וְרָאִיתִי אָנִי שְׂיִישׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן הַסִּכְלוֹת
 וְגו', בְּכַמָּה אֲתַר אֶסְתַּכְּלָנָא בְּמַלּוּי דְּשְׁלֵמָה מַלְכָּא,
 וְאֶשְׁגַּחנָא בְּחַכְמַתָּא (דף מ"ז ע"ב) סְגִיָּאָה דִּילִיָּה, וְאֶסְתִּים מַלּוּי
 בְּגוּ, לְגוּ הֵיכְלָא קִדִּישָׁא. הֵאֵי קָרָא אִית לְאֶסְתַּכְּלָא בֵּיהּ,
 אֲמַאי אָמַר וְרָאִיתִי אָנִי, וְכִי שָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא לָא יִדְעֵי
 וְלָא חֲמָאן דָּא. אֶפִּילוּ מֵאן דְּלָא יִדְעַ חַכְמַתָּא מִן יוֹמוּי,
 וְלָא אֶשְׁגַּח בְּהּ, יִדְעַ הֵאֵי שְׂיִישׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה מִן הַסִּכְלוֹת
 כִּיִּתְרוֹן הָאוּר מִן הַחֲשָׁךְ. וְהוּא שְׁבַח גְּרַמִּיָּה וְאָמַר רָאִיתִי
 אָנִי.

אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא, מֵאן חַפִּים כְּשֵׁלֵמָה דְּבִשְׁבַעַה דְּרַגִּין
 דְּחַכְמָה אֶתְקַרִּי כְּגוּוֹנָא דְּלְעֵילָא. שִׁיתָא יוֹמִין
 לְעֵילָא, שְׁבִיעָאָה עֲלָאָה עֲלִיָּיהוּ. שִׁיתָא יוֹמִין לְתַתָּא,
 שְׁבִיעָאָה עֲלִיָּיהוּ. שִׁיתָא דְּרַגִּין לְכוּרְסִיָּא, הוּא עַל
 כוּרְסִיָּא, דְּכַתִּיב, (דברי הימים א, כט) וַיֵּשֶׁב שְׁלֵמָה עַל כִּסֵּא יְיָ
 לְמַלְכָּה. שְׁבַעַה כְּתָרִין דִּיוֹמִין לְעֵילָא, וְכַדִּין לְקַבְּלִיָּהוּן
 שְׁבַעַה שְׁמָהן לְשֵׁלֵמָה. לְאֶתְחַזָּאָה בֵּיהּ חַכְמַתָּא קִדִּישָׁא.
 וּבְגִין כֶּךָ אֶתְקַרִּי שְׁבַע שְׁמָהן: שְׁלֵמָה. יְדִידִיָּה. אָגוּר. בֶּן
 יָקָה. לְמוֹאֵל, אִיתִיָּאל, קַהֲלַת.

וְאָמַר שְׁבַעַה הַבָּלִים. וּמָה דְאִיהוּ חָמָא לָא חָמָא בַּר נָשׁ
 אַחֲרָא, וְכַד כְּנֵשׁ חֲכַמְתָּא וְאַסְתִּלַּק בְּדַרְגִּין
 דְּחֲכַמְתָּא, אֶקְרִי קַהֲלַת. וְשְׁבַעַה הַבָּלִין אָמַר, לְקַבִּיל ו'
 כְּתָרִין דְּלַעִילָא, וְכַל הַבֵּל קָלָא אֶתְעַבִּיד מְנִיָּה, וְעֵלְמָא
 לָא מִתְקַיִמָא אֶלָּא בַּהֲבַל.

וְתַאנָּא מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הַבֵּל אֶפִּיק קָלָא בְרוּחָא
 וּמִיָּא דְבִיָּה, וְלִית קָלָא אֶלָּא בַּהֲבַל. וְתַאנָּא
 בְּשְׁבַעַה הַבָּלִין אֶתְקַיִמִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין. וְתַאנִּי רַבִּי
 יֶצְחָק, תָּא חֲזִי, דְעַל הַבֵּל מִתְקַיִים עֲלָמָא, דְאֶלְמִלָּא לָא
 הוּוּ הַבֵּל דְנִפִּיק מִפּוּמָא, לָא אֶתְקַיִים בַּר נָשׁ אֶפִּילוּ
 שְׁעַתָּא חֲדָא.

כְּגִוּוֹנָא דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מְלוּי, דְעֵלְמָא מִתְקַיִמָא בְּהוּ,
 דְהָאִי הַבֵּל דְמִתְקַיִים בֵּיה עֲלָמָא. וְהָאִי הַבֵּל
 דְמִתְקַיִים בֵּיה עֲלָמָא, מִהַבָּלִים דְלַעִילָא קָאֶתִי, הֲדָא הוּוּ
 דְכְּתִיב הַבֵּל הַבָּלִים, הַבֵּל מִהַבָּלִים דְלַעִילָא. וְכַל מְלוּי
 הָכִי הוּוּ. וּבַהֲבָלִים דְלַעִילָא כְּתִיב, (דְבָרִים ח) כִּי עַל כָּל
 מוֹצָא פִי יִי יַחֲיֶה הָאָדָם. מֵאִי מוֹצָא פִי יִי. דָּא הַבָּלִים
 דְלַעִילָא.

וְתַנִּיא, וְרֵאִיתִי אֲנִי שְׁיֵשׁ יִתְרוֹן לְחֲכַמָּה מִן הַסְּכָלוֹת. מִן
 הַסְּכָלוֹת מִמָּשׁ, אֶתִי תוֹעֲלָתָא לְחֲכַמְתָּא,
 דְאֶלְמִלָּא לָא אֶשְׁתַּכַּח שְׁטוּתָא בְעֵלְמָא, לָא אֶשְׁתַּמוּדְעָא

חֲכָמָתָא וּמְלוֹי. (תיקון קכ"ג ע"א) וְתֵאֵנָא חַיּוּבָא הוּא עַל בַּר נָשׁ
 דְּאוּלְיָהּ חֲכָמָתָא, לְמִילְיָה זְעִיר מִן שְׁטוּתָא, וְלִמְנַדְעָהּ.
 בְּגִין דְּאֵתִי תוּעֵלְתָא לְחֲכָמָתָא בְּגִינִיהּ. כְּמָה דְּאֵתִיא
 תוּעֵלְתָא לְנְהוּרָא מִחֲשׁוּכָא, דְּאֵלְמֵלָא חֲשׁוּכָא לָא
 אֲשֶׁתְּמוּדְעָה נְהוּרָא. וְלָא אֵתִיא (נ"א אֲתַחְזִיא) תוּעֵלְתָא
 לְעֵלְמָא מְנִיהּ.

תֵּנָא שְׂיֵשׁ יִתְרוֹן לְחֲכָמָה, לְחֲכָמָה סִתָּם. דְּאָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא, תָּא חֲזִי רְזָא דְּמַלְתָּה, לָא נְהִיר
 חֲכָמָתָא דְּלְעֵילָא, וְלָא אֲתַנְהִיר, אֶלָּא בְּגִין שְׁטוּתָא
 דְּאֲתַעַר מֵאַתְרֵי אַחְרָא, וְאֵלְמֵלָא הַאי, נְהִירוּ וּרְבוּ סְגִיא
 וַיִּתִּיר לָא הוּא (לְהוּי), וְלָא אֲתַחְזִיא תוּעֵלְתָא דְּחֲכָמָתָא.
 וּבְגִין שְׁטוּתָא אֲתַנְהִיר יִתִּיר, וּנְהִירִין לִיהּ יִתִּיר, הֵדָא
 הוּא דְּכְתִיב שְׂיֵשׁ יִתְרוֹן לְחֲכָמָה, לְחֲכָמָה סִתָּם, מִן
 הַסְּכָלוֹת סִתָּם. וְכֹךְ לְתַתָּא, אֵלְמֵלָא לָא הוּא שְׁטוּתָא
 שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא, לָא הוּי חֲכָמָתָא שְׂכִיחַ בְּעֵלְמָא.

וְהֵינּוּ דְּרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כִּד הוּוּ יִלְפִין מְנִיהּ חֲבַרְיָא
 רִזִּי דְּחֲכָמָתָא, הוּוּ מְסִדֵּר קְמִייהוּ פְּרָקָא דְּמִלִּי
 דְּשְׁטוּתָא, בְּגִין דְּיִתִּי תוּעֵלְתָא לְחֲכָמָתָא בְּגִינִיהּ. הֵדָא
 הוּא דְּכְתִיב (קהלת י) יִקָּר מִחֲכָמָה וּמִכְבוֹד סְכָלוֹת מְעַט,
 מִשּׁוּם דְּהִיא תִּקְוָנָא דְּחֲכָמָתָא, וַיִּקָּרָא דְּחֲכָמָתָא. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, וְלִבִּי נוֹהַג בְּחֲכָמָה וְלֹאֲחוּז בְּסְכָלוֹת.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר יִקָּר מַחְכְּמָה וּמִכְבוֹד, כְּלוּמַר יִקָּרָא
 דְּחַכְמָתָא וְנוֹי דִּילָהּ, וַיִּקָּרָא דְכְבוֹד דְּלַעֲיִלָּא, מַאי
 הִיא. סְכָלוֹת מְעַט. זַעִיר דְשִׁטוּתָא אַחְזִי וְגַלִּי יִקָּרָא
 דְּחַכְמָתָא וְכְבוֹד דְּלַעֲיִלָּא, יִתִּיר מִכָּל אַרְחִין דְּעַלְמָא.

כִּי־תִרְוֶן הָאֹר מִן הַחֹשֶׁךְ, תּוֹעֲלֶתָא דְנִהוּרָא לָא אֲתִיָּיא
 (נ"א אֲתִחְזִיא) אָלָא מִן חֲשׂוּכָא. (ולעולם) תְּקוּנָא דְחַוּוּרָא
 מַאי הִיא. אוֹכְמָא, אֲלִמְלָא אוֹכְמָא לָא אֲשֶׁת־מוֹדַע
 חַוּוּרָא, וּבְגִין אוֹכְמָא, אֲסִתְלִיק חַוּוּרָא וְאֲתִיקָר. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק, מִשָּׁל לְמַתּוּק בְּמַר, דִּלָּא יַדַּע אִינְשׁ טַעְמָא
 דְּמַתִּיקָא, עַד דְּטַעִים מְרִירָא, מֵאֵן עָבִיד לְהֵאִי מְתִיקָא.
 הוּי אֹמֵר הָאִי מְרִירָא. וְהֵי־נּוּ דְכְתִיב, (קהלת ז) גַּם אֶת זֶה
 לְעוֹמֵת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים. וְכְתִיב (דף מ"ח ע"א) טוֹב אֲשֶׁר
 תִּאָּחֳזוּ בְּזֶה וְגַם מִזֶּה אֶל תִּנַּח יַדְךָ.

תִּאָּנָא בְּכַמָּה דְרַגְיִן אֲתִיקָרִי בַר נֶשׁ: אָדָם, גְּבַר, אָנוּשׁ,
 אִישׁ. גְּדוּל שְׁבַכְלָם אָדָם. (משום) דְכְתִיב, (בראשית א)
 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. וְכְתִיב (בראשית ט) כִּי
 בְּצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְלָא כְּתִיב, גְּבַר, אָנוּשׁ,
 אִישׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הֲכִי, וְהָא כְּתִיב (ויקרא א) אָדָם
 כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָן לַיהוָה. (ולא גְבַר, אָנוּשׁ, אִישׁ) מֵאֵן בְּעֵי לְמִקְרַב
 קָרְבָּנָא. מֵאֵן דְּאִיהוּ חֲטָאָה וְכְתִיב אָדָם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק תָּא חֲזִי, קִיּוּמָא דְּעַלְמָא דְּעַלְאִין

וְתַתְּאִין, הוּא קָרְבָּנָא. נִיחָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּמֵאן
 אֶתְחַזֵּי לְמִקְרַב קַמֵּיהּ הָאִי נִיחָא, הוּי אֹמֵר הָאִי אָדָם,
 דִּיקְרָא מִכְּלָא. אָמַר לֵיהּ אִי הָכִי, הָא פְּתִיב, אָדָם כִּי
 יְהִיָּה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיָּה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צָרַעַת.
 אָמַר לֵיהּ, לְהָאִי בְּעֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְדַכָּאָה יִתִּיר
 מִכְּלָא, דְּמֵאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא עֲלָאָה דְּכֻלְהוּ, לָא לִיתִיב
 הָכִי.

וּבְגִין כֹּךְ פְּתִיב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַפְּתֵן. וּבָא לָא פְּתִיב,
 אָלָא וְהוּבָא, דְּכָל מֵאן דְּחָמֵי לֵיהּ, אֶתְחַזֵּיב בֵּיהּ
 לְאֶקְרוּבֵי קָמֵי כְּהֵנָּא, דְּדִיוֹקְנָא קְדִישָׁא לָא לִיתִיב הָכִי.
 וּכְתִיב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יְהִיָּה בּוֹ נִגַּע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה
 כִּי יְהִיָּה בְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהָרוֹת וְגו', וְלָא פְּתִיב בְּהוּ וְהוּבָא.
 אָמַר לֵיהּ, וְהָא פְּתִיב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, (שמות לב) כִּי
 זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, אֲמַאי לָא אֶקְרִי אָדָם. אָמַר לֵיהּ
 מִשּׁוּם דְּאֶקְרִי עֶבֶד לְמַלְכָּא, דְּכְתִיב, (במדבר יב) לֹא כֵן עֲבָדִי
 מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֲבָדִי. וְאוּף הָכִי אֶקְרִי אִישׁ לְגַבֵּי
 אָדָם דְּלַעֲיִלָּא. אָמַר לֵיהּ אִי הָכִי, וְהָא פְּתִיב (שמות טו) יִי
 אִישׁ מִלְחָמָה, וְלָא פְּתִיב אָדָם. אָמַר לֵיהּ (תהלים כה) סוּד יִי
 לִירָאִיו. אָמַר לֵיהּ אִי הָכִי אָנָּא בִּינִיָּהוּ (ס"א יתיב) אֶתִּיבוּ
 בְּכָלָא, וּבְאַתֵּר דָּא לָא זְכִינָא.

אָמַר לֵיהּ זֵיל לְרַבֵּי אַבָּא, דְּאָנָּא אוּלִּיפְנָא מְנִיָּה עַל מְנַת

דָּלָא לְגַלְאָהּ. אִזְל לְגַבֵּי דְרַבֵּי אַבָּא, אֲשַׁכְחִיהָ דִּהוּה דְרִישׁ
 וְאָמַר, אֵימַתִּי אֶתְקַרֵּי שְׁלִימוּתָא דְלַעֲיִלָּא (נ"א דְכֵלָּא), כַּד
 יִתִּיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְכוּרְסֵיִיא. וְעַד דָּלָא יִתִּיב
 בְכוּרְסֵיִיא, לָא אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוּתָא. דְכֵתִיב, (יחזקאל א) וְעַל
 דְמוֹת הַפֶּסַע דְמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלְיוּ מִלְמַעְלָה, מִשְׁמַע
 דְכֵתִיב אָדָם, דִּיהוּא כְּלָלָא, וְשְׁלִימוּתָא דְכֵלָּא. אָמַר רַבֵּי
 יְהוּדָה, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְאֲשַׁכְחִית לָךְ בְּהַאי. אָמַר לֵיהּ אִי
 הָכִי הָא פְתִיב (שמות טו) יִי' אִישׁ מִלְחָמָה, וְלָא פְתִיב אָדָם.
 אָמַר לֵיהּ יָאוּת שְׁאֵלַת.

תָּא חֲזִי, הָתָם לָא אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוּתָא דְכֵלָּא, וּבְגִינֵי כַּךְ
 אֶקְרִי אִישׁ. אֲבָל הָכָא, שְׁלִימוּתָא דְכֵלָּא, וְכֵלָּלָא
 דְכֵלָּא, בְּגִין כַּךְ אֶקְרִי אָדָם. קָאֲרִי עָלֵיהּ (תהלים קיט) טוֹב לִי
 תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלֹפֵי זָהָב וְכֶסֶף.

תוּ אָמַר לֵיהּ, פְתִיב (תהלים לו) אָדָם וּבְהֶמָּה, וְלָא פְתִיב אִישׁ
 וּבְהֶמָּה. אָמַר לֵיהּ וְלָא. וְהַפְתִּיב (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד
 בְּהֶמָּה. אֲבָל מַה דְכֵתִיב אָדָם וּבְהֶמָּה, כְּמַה דְכֵתִיב, (מלכים
 א, ה) מִן הָאֲרוֹז אֲשֶׁר בַּלְבָּנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר יוֹצֵא בַקִּיר.
 אוֹרְחִיהָ דְקָרָא הוּא, דְנִקִּיט עֲלָאָה מִכְּלָהּ, וְנִמְיךְ מִכְּלָהּ.
 אוּף הָכָא עֲלָאָה דְכֵלָּא, אָדָם, וְנִמְיךְ מִכְּלָא בְהֶמָּה.
 אָמַר לֵיהּ וְהָא פְתִיב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין לַעֲבוֹד אֶת
 הָאֲדָמָה. אָמַר לֵיהּ, תָּא חֲזִי, דְכָל מַה דִּי בְעֲלָמָא

לֹא הָיָה אֱלֹהִים בְּגִינֵיהָ דָאָדָם, וְכִלְהוּ בְּגִינֵיהָ מִתְקַיְימִי,
 וְלֹא אֶתְחַזֵּיאוּ בְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ אֶתְעַכְבוּ עַד דְּיִיתִי הֵהוּא
 דְּאֶקְרִי אָדָם. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה
 טָרֵם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וּגּוֹ. טָרֵם: עַד לָא, כְּתַרְגוּמוֹ. מִשּׁוּם
 דְּדִיּוֹקְנָא עֲלָאָה לָא אֶתְחַזֵּי, הֲדָא הוּא דְכְתִיב וְאָדָם אֵין,
 כְּלוּמַר, כְּלָהוּ אֶתְעַכְבוּ בְּגִינֵיהָ דֵהָאִי דִיּוֹקְנָא, עַד
 דְּאֶתְחַזֵּי.

וּבְגִין כֶּף לָא אֶתְחַזֵּי (נ"א אֶתְבְּרִי) הָאִי דִיּוֹקְנָא, אֱלֹהִים
 בְּדִיּוֹקְנָא דְאֶתְחַזֵּי לֵיהּ, הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית
 ב) וַיִּיצַר יְיָ אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֵא. כִּמְהַ
 דְּאֹקִימָנָא, דְּאִיהוּ שְׁלִימוּתָא דְכֻלָּא, וְכֻלָּא דְכֻלָּא.
 תַּאנָּא, בְּשֵׁי נְבֵרָא אָדָם, בְּשַׁעָה שְׁנַשְׁלָם הַפְסָא.
 וְנִקְרָא פְסָא, דְכְתִיב, (מלכים א, י) שֵׁשׁ מַעְלוֹת
 לַפְסָא. וְלִפְיֶכֶךְ נְבֵרָא הָאָדָם בְּשֵׁי, שְׁהוּא רְאוּי לִישֵׁב
 עַל הַפְסָא. וְתַאנָּא פִיּוֹן דְּנְבֵרָא אָדָם אֶתְתַּקֵּן כֻּלָּא, וְכֻלָּ
 מַה דְּלַעֲיֵלָא וְתַתָּא, וְכֻלָּא אֶתְכֻלִּיל בְּאָדָם.

תַּנְיָא אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (יחזקאל א) וְדַמוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי
 אָדָם, כֻּלָּא דְכֻלָּא, וְכֻלָּא כְּלִילָן בְּהָאִי דִיּוֹקְנָא.
 אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה וְהָא כְּתִיב (יחזקאל א) וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיְמִין
 לְאַרְבַּעַתָּם, וּפְנֵי שׁוֹר (דף מ"ח ע"ב) מִהַשְּׂמַאל לְאַרְבַּעַתָּן, אֲמַר
 לֵיהּ כֻּלָּא אֲפִי אָדָם הוּוּ, וּבְהֵהוּא דִיּוֹקְנָא דָאָדָם, אֶתְחַזֵּיין

כָּל גְּוֹוִינִין וְכָל דְּיוֹקְנִין. כִּמָּה דְּתַנִּינִן אֲנָפּוּי אֲנָפִי נִשְׂרָא,
 לֹא דִּהוּא נִשְׂרָא, אֶלָּא דְּאִתְחַזִּי בְּדְיוֹקְנָא דְּאָדָם, מְשׁוּם
 דְּכַלִּיל כָּל גְּוֹוִינִין וְכָל דְּיוֹקְנִין.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, תָּא חֲזִי, כָּל מָאן דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת שׁוּלְטָנִי
 דְּאָדָם, אֶתְקַרִּי אִישׁ. מְשׁוּם דְּאִתְתַּקֵּן בְּגִוּוֹנָא
 דְּאָדָם, מְדַרְגָּא אַחְרָא דִּיהוּהּ בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא. דְּתַנִּיא בְּרוּזָא
 עֲלָאָה (תרומה קע"ח ע"ב, מ"ו ע"ב) בְּסַפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא, כַּד אֶתְבְּרִי
 אָדָם, נַחַת בְּדְיוֹקְנָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְנַחַתוּ עֲמִיהּ תְּרִין
 רוּחִין, מִתְּרִין סְטְרִין, מִימִינָא וּמִשְׂמָאלָא, כָּלְלָא דְּאָדָם.
 וְרוּחָא דִּימִינָא, אֶתְקַרִּי נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, דְּכַתִּיב, (בראשית
 ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים. וְרוּחָא דְּשְׂמָאלָא, אֶתְקַרִּי
 נַפְשׁ חַיָּה, וְהוּהּ אֲזִיל וְנַחֲתִית מֵעֵילָא לְתַתָּא, וְלֹא
 אֶתְיִישְׁבָא בְּהַדִּי אַחְרָא.

כַּד הוּהּ עֵייל שִׁבְתָּא, וְהוּהּ חֵב אָדָם, אֶתְעַבִּידוּ (נ"א אַתְנַגִּידוּ)
 מִהֶהוּא רוּחָא שְׂמָאלָא, בְּרִיין מִתְּפַשְׁטֵן בְּעֵלְמָא, וְלֹא
 אֶסְתַּיְימוּ גּוּפָא דִּלְהוֹן. וְאִתְחַבְּרוּ בְּהַאי גּוּפָא דְּאָדָם,
 בְּדַכּוּרָא וְנוֹקְבָא, וְאִתְיִלִּידוּ בְּעֵלְמָא. וְאֵלִין אֶקְרוּן נְגַעֵי
 בְּנֵי אָדָם. (כ"ה ע"א) תְּנָא, עֲלָאִין מִנְיִיהוּ דְּלֹא אֶתְדַבְּקוּ
 לְתַתָּא, וְתַלְיִין בְּאוּרָא, וְשִׁמְעִין מַה דְּשִׁמְעִין מִלְּעֵילָא.
 וּמִנְיִיהוּ יְדַעִין אֵינּוּן אַחְרַנִּין לְתַתָּא.

תְּנָא, מִן בּוּצִינָא דְּקַרְדִּינּוּתָא, נְפַקִּין תְּלַת מְאָה וְעֶשְׂרִים

וְחָמֵשׁ נִיצוּצֵי, מִתְּגַלְּפִין וּמִתְאַחֲדִין כַּחֲדָא מִסְטְרָא
 דְּגְבוּרָה, דְּאֶקְרוּן גְּבוּרוֹת, (ס"א ומתלבדן) כַּחֲדָא, וְאֶתְעַבְּדוּ
 חַד. (גופא) וְכַד עֵיילִין אֵלִין בְּגוּפָא, אֶקְרִי אִישׁ. (ס"א וְלֹא אִישׁ
 דָּא) דָּא דִּתְנִינָן אִישׁ תָּם וַיִּשָּׂר אִישׁ צְדִיק, וְאִישׁ דְּהֲכָא,
 אִישׁ מְלַחְמָה כְּתִיב, דְּכֻלָּא סְלִיק דִּינָא, וְכֻלָּא חֲדָא. אָמַר
 רַבִּי יְהוּדָה אֲמַאי. לָא הָוָה בִּידֵיהּ (דְּרַבִּי יִצְחָק). אָתוּ שְׂאִילוּ
 קָמִיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לֹון, תּוּ קִשְׂיָא, דִּהָא תְּנִינָן
 כְּתִיב (בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְחָהּ זֹאת,
 וְתִנִּינָן מֵאֵן אִישׁ דָּא חֲסֵד, וְהֲכָא אֲמַרִיתוּ דִּהוּא דִּינָא.
 אֶלָּא הָכִי תֵאנָא, כֻּלָּא הוּא בְּחַד מִתְקַלָּא סְלִקָּא, וְכֻלָּא
 חַד. וּמְשׁוּם דְּדִינֵי תַתְּאִי מִתְאַחֲדִין (נ"א ומתלבדן)
 וּמִתְחַבְּרִין בְּשַׁעְרוּי דִּהָאִי. אֶקְרִי הוּא דִּינָא קִשְׂיָא, וְכַד
 אֶתְעַבְּר מְנִיָּה שַׁעְרָא דִּרִישָׁא, אֶתְבַּסֵּם, וְדִינִין דִּלְתַתָּא
 לָא אֶזְדַּמְנוּ. וּבְגִין כֶּךָ אֶקְרִי טְהוּר. דִּלָּא אֶקְרִי טְהוּר,
 אֶלָּא כַּד נִפִּיק מִסְטְרָא דְּמִסְאָבָא, וְכַד נִפִּיק מִן מִסְאָבָא,
 אֶקְרִי טְהוּר. דְּכְתִיב, (איוב יד) מִי יֵתֵן טְהוּר מִטְּמֵא. מִטְּמֵא
 וְדָאִי, וְהֲכָא כְּתִיב, וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קִרְחַת הוּא טְהוּר
 הוּא.

וְתָא חֲזִי, בְּרִישָׁא דִּהָאִי אִישׁ, בּוּצִינָא דְּקַרְדִּינּוּתָא. וּבְגִין
 כֶּךָ גּוּלְגֻלְתָּא דִּרִישָׁא דִּהָאִי, סוּמְקָא כֻּלָּא פּוּוּרְדָּא,
 וְשַׁעְרֵי סוּמְקֵי בְּגוּ סוּמְקֵי, וְתִלְיִין מְנִיָּה כְּתָרִין תַּתְּאִין

דִּלְתַתָּא, דְּמַתְּעֵרִין דִּינִין בְּעֵלְמָא. וְכַד אֲתַעְבֵּר מְנִיָּה
שְׁעָרָא וְאֲתַגְלִישׁ, מִחֶסֶד עֲלָאָה אֲתַבְּסַם כְּלָא, וְאֲתַקְרִי
טְהוֹר עַל שְׁמִיָּה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי אֲתַקְרִי עַל שְׁמִיָּה, קְדוּשׁ אֲתַקְרִי,
וְלֹא טְהוֹר. אָמַר לִיָּה לָאוּ הָכִי, דְּקְדוּשׁ לָא אֲתַקְרִי
אַלָּא כַּד תְּלִי שְׁעָרָא. דְּקְדוּשָׁה בְּשְׁעָרָא תְּלִי, דְּכַתִּיב,
(במדבר ו) קְדוּשׁ יְהִיָּה גִדְל פֶּרַע שְׁעַר רֹאשׁוֹ. וְהֵאִי אֲקְרִי
טְהוֹר, מִסְטָרָא דְּתַלְיִין לְתַתָּא מְנִיָּה, וּבְגִינִי כַּךְ אֲתַעְבֵּר
מְנִיָּה שְׁעָרָא, וְאֲתַדְכִּיא.

וְתֵא חֲזִי כָּל מָאן דְּאִיהוּ מִסְטָרָא דְּדִינָא, וְדִינִין מְתַאֲחַדִּין
בֵּיהּ, לָא אֲתַדְכִּי, עַד דְּאֲתַעְבֵּר מְנִיָּה שְׁעָרָא,
וּמְדַאֲתַעְבֵּר מְנִיָּה שְׁעָרָא אֲתַדְכִּי. וְאִי תִימָא אָדָם. לָאוּ
הָכִי, דְּהָא הוּא שְׁלִימוּתָא דְּכְלָא, וְרַחֲמֵי אֲשַׁתְּכַחוּ בֵּיהּ.
בְּגִין כַּךְ לָאוּ הָכִי דְּכְלָהוּ קְדוּשָׁאן וְקַדִּישִׁין אֲתִיְיַחְדּוּ בֵּיהּ.
אַבְל הֵאִי, הוּא דִּינָא, וְדִינִי אֲתַאֲחַדֵּן בֵּיהּ, לָא אֲתַבְּסַם
עַד דְּאֲתַעְבֵּר מְנִיָּה שְׁעָרָא.

תָּא חֲזִי, דְּהָא לִיּוֹאִי דְּאָתּוּ מִהֵאִי סְטָרָא דְּדִינָא, לָא
מְתַדְכָּאן עַד דְּאֲתַעְבֵּרוּ מְנַהוֹן שְׁעָרָא, דְּכַתִּיב, (במדבר
ח) וְכֹה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרֵם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת
וְהַעֲבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְגו'. וּבְגִין דְּיִתְבְּסָמוּן יִתִּיר,
בְּעֵי כְּהֵנָּא דְּאָתּא מִסְטָרָא דְּחֶסֶד עֲלָאָה, לְאַרְמָא לֹוֹן,

דְּכָתִיב, (במדבר ח) וְהִנִּיף אֶהְרֹן אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנַי יי'.
 כְּמָה דְּאִיהוּ לְהֵאֵי אִישׁ דְּלַעֲיִלָּא, דְּכַד בְּעֵי לְאַתְּבַסְמָא (דף
 מ"ט ע"א) יִתִּיר, אֶתְגַּלְיִיא בֵּיהּ חֶסֶד עֲלָאָה, וְאַתְּבַסְמָא. וּמִבְּסָם
 הוּא, לְתַתָּא.

וְהֵאֵי אִישׁ בְּכֻלָּא דְּאָדָם הוּא. וְכַד בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְאַגְחָא קְרָבָא, בְּהֵאֵי אִישׁ אַגַּח בְּהוּ קְרָבָא,
 דְּכָתִיב (שמות טו) יי' אִישׁ מִלְחָמָה, בְּהֵאֵי אִישׁ מִמָּשׁ. וְלֹא
 אַגַּח בְּהוּ קְרָבָא, עַד דְּאֶעְבֵּר לִיהּ שְׁעָרָא דְּרִישָׁא, בְּגִין
 דִּישְׁתַּלְשֻׁלּוֹן מִשְׁלֹשְׁוֹלִיָּהוֹן, וְיִתְבְּרוֹן כָּל אֵינּוֹן כְּתָרִין
 דְּמִתְאַחֲדוֹן בְּשַׁעְרֵי. הֵדָּא הוּא דְּכָתִיב, (ישעיה ז) בַּיּוֹם הַהוּא
 יִגְלַח יי' וְגו'. בְּעֶבְרֵי נִהַר בְּמֶלֶךְ אֲשׁוּר אֶת הָרֹאשׁ וְשַׁעַר
 הָרְגָלִים וְגַם אֶת הַזִּקְן תִּסְפֶּה.

תְּאֵנָא, וְכַה תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהָרָם. מְאִי וְכַה. כְּגוּוֹנָא
 דְּלַעֲיִלָּא, הֵזֶה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת, שִׁיּוּרֵי טְלָא
 דְּבְדוּלְחָא חָכָא מִי חֲטָאת, דְּאֵינּוֹן שִׁיּוּרֵי טְלָא. לְזַמְנָא
 דְּאֵתִי כְּתִיב, (יחזקאל לו) וּזְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מֵיִם טְהוּרִים. וְכַבְּסוּ
 בְּגִדְיֵהֶם, כְּגוּוֹנָא דְּלַעֲיִלָּא, דְּתִקּוּנוֹי דְּהֵאֵי אִישׁ אֶתְסַחֲוֹן
 בְּחֶסֶד עֲלָאָה וְאַתְּדְכִי מִכְּלָא.

וְתַנִּינָן, אֲמַאי כְּתִיב בְּתַעַר וְלֹא בְּמִסְפְּרִים. אֲלֹא מְשׁוּם
 דִּיתַעְבֵּר שְׁעָרָא בְּשַׁרְשׁוּי, וְיִתְעַבְּרוֹן מִנִּיהּ דִּינִין
 תַּתְּאִין מִשׁוּלְשׁוֹלִיָּהוֹן. וְלְזַמְנָא דִּיתְכַשְׁרוּן עוּבְדִין לְתַתָּא,

זְמַיִן קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁעָרָא דָּא לְאַעְבְּרָא לִיהּ,
וּלְמַגְלֵשִׁיהּ בְּגִין דְּלֹא יִצְמַח וַיְרַבֶּה, דְּכֹתִיב כִּי יִמְרֹט
רֹאשׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, רַב מְכָל לְיוֹאֵי, קִרְחַ הוּא, דְּעֵבְדִּיהּ
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְלֵעִילָא,
וְקַרְיֵיהּ קִרְחַ. אֵימַתִּי. בְּשַׁעְתָּא דְגַלִּישׁ בְּגִינִיהּ לְהֵאֵי אִישׁ,
דְּכֹתִיב קִרְחַ הוּא.

וְכַד חָמָא קִרְחַ רִישִׁיהּ בְּלֹא שְׁעָרָא, וְחָמָא לְאַהֲרֹן
מִתְקַשְׁט בְּקִשׁוּטֵי מַלְכִין, אֲתוּזְלוּל בְּעֵינֵיהּ וְקָנָא
לְאַהֲרֹן. אָמַר לִיהּ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲנָא עֵבְדִּית לָךְ
כְּגוּוֹנָא דְלֵעִילָא, לָא בַעֲתָא לְאַעְלָאָה בְּעֵלְאִין, חוּת
לְתַתָּא וְהוּי בְּתַתָּאִין. דְּכֹתִיב, (במדבר טו) וַיֵּרְדוּ חַיִּים שְׂאוּלָה.
מֵאֵי אִיהוּ שְׂאוּל. גִּיהֶנָם. דְּתַמָּן צוּוּחִין חֲיִיבִין, וְלִית מֵאן
דְּמִרְחָמֵי עֲלֵיהוּ. וְזַמִּינִין אֵינּוּן לְאַחֲיָא וּלְאַעְלָא, כַּד
יִתְעַר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַמִּיהּ, וּלְאַחֲיָא לְהוּ. דְּכֹתִיב,
(שמואל א, ב) יִי' מִמִּית וּמְחַיָּה מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל.

וְאִם מְפָאֵת פָּנָיו יִמְרֹט רֹאשׁוֹ. תָּאנָא, אֵית פָּנִים
וְאֵית פָּנִים, וּמֵאן פָּנִים הֲלָלוּ. אֲלִין אֵינּוּן דְּאִקְרוּן
פָּנִים שְׁל זַעַם. וְכָל אֲלִין דְּתַלְיִין מֵאֵינּוּן פָּנִים חֲצִיפִין,
כְּלָהוּ תַקִּיפִין. כְּלָהוּ דְלֹא מִרְחָמֵי, וְכַד אֲתַעְבֵּר שְׁעָרָא
מִסְטָרָא דְאֵינּוּן פָּנִים, מִתְעַבְּרִין כְּלָהוּ וְאֲתַבְּרוּ.

דַּתְנִיא, (קל"א ע"ב, קמ"א) כָּל אֵינּוֹן דְּתַלְיִין מִשְׁעָרָא דְרִישָׁא,
 אֵינּוֹן עֲלָאִין עַל אַחֲרָנִין, וְלֹא חֲצִיפִין כּוּוּתִייהוּ.
 וְכָל אֵינּוֹן דְּתַלְיִין מִסְטָרָא דְשְׁעָרָא דְאֵינּוֹן פְּנִים, כְּלָהוּ
 חֲצִיפִין וְתַקִּיפִין, וּבְגִין כֶּךָ אֲנָפוּי מִתְלַהֲטֵן כְּאִשָּׁא, מִשּׁוּם
 נִיצוּצָא דְבוּצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא. וּבִהֲאִי כְּתִיב, (איכה ד) פְּנֵי
 יְיָ חֲלָקָם. (תהלים לד) פְּנֵי יְיָ בְּעוֹשֵׁי רַע.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהוּ נִגְע לָבֵן אֲדַמָּדָם. נִגְע מִמֶּשׁ הוּא,
 אִי חוּרָא אֲתַחְזִי, וְסוּמָקָא לָא אֲתַעְבֵּר. מִשְׁמַע
 דְּכְתִיב לָבֵן אֲדַמָּדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּחוּרָא לָא אֲתַחְזִי
 אֶלָּא בְּסוּמָקָא, כְּגוּוּנָא חוּרָא וְסוּמָקָא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר,
 אֶף עַל גַּב דְּחוּרָא אֲתַחְזִי, אִי סוּמָקָא לָא אֲזִיל, נִגְע
 הוּא. דְּכְתִיב, (ישעיה א) אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג
 יִלְבִּינוּ. וְכַד אֲתַחְזִיר, כְּלָא רַחֲמֵי אֲשַׁתְּכַחוּ, וְדִינִין לָא
 אֲשַׁתְּכַחוּ. (ס"א דְהָא אֲתַעְקְרוּ)

תַּאֲנִי רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב נִגְע הוּא, וְכְתִיב נִגְע הוּא. חַד
 דְּכַר וְחַד נּוֹקְבָא. אֶלָּא כַּד נּוֹקְבָא, אֲסַתְּאֲבַת בְּגִין
 חוּבֵי תַתְּאִי, כְּתִיב נִגְע הוּא. וְכַד דְּכַר לָא אֲתַדְּכִי בְּגִין
 חוּבֵי תַתְּאִי, כְּתִיב נִגְע הוּא.

וְאֲשַׁתְּמוּדְעָן מְלִין אֶלִין לְגַבֵּי כְּהֵנָּא, דִּינִין דְּאָתוּ
 מֵהֵאִי, וְדִינִין דְּאָתוּ מֵהֵאִי. וְאֲשַׁתְּמוּדְעָן
 קַרְבְּנֵי דְבַעֲיִין לְקַרְבָּא, דְּכְתִיב זָכַר תָּמִים. וְכְתִיב נִקְבָּה

תְּמִימָה יְבִיאָנָה, דְּהָא אֲשֶׁת־מוֹדֵעַן מְלִי, מֵאֵן אָתּוּ דִּינִין,
 וּמֵאֵן אֵינּוֹן חוּבִי. דְּאֵתְאַחֲדָן בְּהֵאֵי אִוּ בְּהֵאֵי. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (תהלים נא) זְבַחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה. לְאַפְקָא שְׂאָר
 קֶרְבָּנִין דְּלֹא כְּתִיב רוּחַ נְשֻׁבָּרָה, דְּאֵינּוֹן שְׁלֵמָא לְעֵלְמָא,
 וְחֻדְוָה דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין.

(ויקרא יג) וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. תֵּאֲנִי רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (דף מ"ט ע"ב)
 (תהלים סה) שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה עֲדִיךָ וְגו'. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, דָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, שׁוֹמֵעַ
 תְּפִלוֹת מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵהוּ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה. אֵלֹא תְּפִלָּה, דָּא
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, דְּאֵיהִי תְּפִלָּה, דְּכְתִיב, (תהלים קט) וְאֲנִי
 תְּפִלָּה (ס"א (תהלים טט) וְאֲנִי תְּפִלְתִּי) וְדוּד בְּגִין כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל קֵאמַר
 לָהּ. וּמָה דְּאָמַר וְאֲנִי תְּפִלָּה, כִּלְאֵ חַד, וְעַל דָּא שׁוֹמֵעַ
 תְּפִלָּה, וְדָא תְּפִלָּה שְׁלַ יְד, דְּכְתִיב, (שמות יג) עַל יְדֹכָה
 בְּה"א.

עֲדִיךָ כָּל בֶּשֶׂר יְבוֹאוּ. בְּשַׁעֲתָא דְּגוּפָא שְׂרִיא בְּצַעֲרָא,
 בְּמַרְעִין בְּמַכְתְּשִׁין. כְּמָה דְּאֵת אָמַר וּבֶשֶׂר כִּי יִהְיֶה
 בְּעוּרוֹ. אֵת הַנֶּגַע בְּעוֹר הַבֶּשֶׂר. הַבֶּשֶׂר הַחַי. וּבְגִין כִּךְ לֹא
 כְּתִיב, כָּל רוּחַ יָבֹאוּ, אֵלֹא כָּל בֶּשֶׂר יָבֹאוּ. מֵהוּ עֲדִיךָ.
 אֵלֹא כְּמָה דְּאֵתְמַר, וְהוּבֵא אֶל הַכֹּהֵן, דָּא הוּא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן. תָּא חֲזִי,
 בְּאַתְרַ חַד אֲהֲרֹן הַכֹּהֵן, וּבְאַתְרָא אַחֲרָא הַכֹּהֵן סַתָּם, וְדָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהָא פְּתִיב נִגְע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם
וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן, אִי הָכִי דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
אָמַר לִיה אִין. בְּגִין דְּבִיּה תִלְיָא כָּל דְּכִיּוּתָא וְכָל קְדוּשָׁה.
אָמַר לִיה, אִי הָכִי, אֲמַאי וְהוּבָא, וְהוּעֵלָה מִבְּעֵי לִיה.
אָמַר לִיה, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (שמות כז) וְהוּבָא אֶת בְּדִיו
בְּטַבְּעוֹת, דְּעֵייל דָּא בְּגוּ דָּא. אוּף הָכָא וְהוּבָא, דִּיכְפְּנִסוּן
לִיה לְכַהֲנָא, לְדַכָּאָה לִיה (כד אהדר ביה) וְיַעֲלוּן מִלָּה קַמִּיה.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָכִי תַנִּינָן, נִגְע צָרַעַת. נִגְע הוּא דִּינָא
תַקִּיפָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא. צָרַעַת: סְגִירו. כִּמָּה דָּאֵת
אָמַר, סְגִירו דְּנַהוּרָא עֲלָאָה. סְגִירו דְּטִיבו עֲלָאָה, דָּלָא
נַחִית לְעֵלְמָא. כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם סִתָּם. וְהוּבָא אֶל
הַכֹּהֵן. דָּא כֹּהֵן דְּלִתְתָא, דִּהוּא אֲתַתְקֵן לְמַפְתַּח הַהוּא
סְגִירו, וְלֹאֲדַלְקָא בּוּצִינִיא דִּישְׁתַּכְּחוּ עַל יְדוּי בְּרַכָּן
לְעֵילָא וְלִתְתָא. וְיַתְעַבֵּר וְיִסְתַּלַּק הַהוּא נִגְע, וְיִשְׂרִי נַהִירו
דְּרַחְמֵי עַל כְּלָא, וּבְגִין כֶּף וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן.
אָמַר רַבִּי אַבָּא, חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֵלְמָא, דָּלָא
מִשְׁגָּחוּ, וְלֹא יַדְעִין בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, כְּתִיב בְּהוּ
בְּיִשְׂרָאֵל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הִבְדִּילְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת
לִי. וְכְתִיב, (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ
אֲנִי יי'. אִי אִינּוֹן מִתְרַחֲקוּ, אָן הוּא קְדוּשָׁה דְּלַהוֹן, הָא
רְעוּתָא דְּלַהוֹן אֲתַרְחַקַת מִנִּיה. וְקָרָא אַכְרִיז וְאָמַר, (תהלים

(לב) אַל תְּהִיֹו כְּסוֹס כְּפָרֶד אִין הַבַּיִן, בְּמָה אֶתְפָּרֶשׁן בְּנֵי
נֶשֶׁא מְסוֹס וּפָרֶד, בְּקִדּוּשָׁה דְגֵרְמִייהוּ, לְאַשְׁתַּכַּחא
שְׁלִימִין וְרִשְׁמִין מִכְּלָא.

וְעַל דָּא זְווגָא דְבְנֵי נֶשֶׁא הוּא בְּזִמְנִין יְדִיעֹן, לְכוּנָא
רְעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא
אַתְעָרוּ, בְּפִלְגוּת לִילִיא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגִנְתָּא
דְעֵדוּן, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָיָא, וּכְפִנְסַת יִשְׂרָאֵל
מִשְׁבַּחַת לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהִיא שְׁעֵתָא דְרְעוּתָא
לְאַתְדַּבְקָא בֵּהוּ.

וְחִבְרִיָּא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא, מִשְׁתַּתְּפִי בֵּהּ בְּכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבְּחָא לְמַלְכָא קִדְיִשָׁא, וְאַתְעַסְקוּן
בְּאוּרִיָּתָא, שָׂאָר בְּנֵי נֶשֶׁא כְּדִין עֵידוּן רְעוּתָא לְאַתְקִדְשָׁא
בְּקִדּוּשָׁה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְכוּנָא רְעוּתָא
לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ. וְאִינוּן חִבְרִיָּא דְמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיָּתָא
זְווגָא דְלֵהוּן בְּשְׁעֵתָא דְזְווגָא אַחְרָא אֶשְׁתַּכַּח, וְהִיא
מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת לְכוּנָא רְעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וּבְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל, דְהוּא עֵידוּן רְעוּתָא דְמִתְבָּרְכוּן
כֹּלָא עֲלָאי וְתַתְּאִי.

אִי בְנֵי נֶשֶׁא אֶתְרַחְקוּ מִנֵּיהּ, וְעַבְדוּן כְּבַעֲרִי, אָן הוּא
קִדּוּשָׁה דְלֵהוּן, לְאַשְׁתַּכַּחא קִדְיִשִׁין. אָן אִינוּן נַפְשָׁאן
קִדְיִשִׁין דְמִשְׁכֹּן מַעֲיִלָא. וְשְׁלֵמָה מַלְכָא צְוּוּחַ וְאָמַר, (מִשְׁלִי

יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. גם בלא דעת, מאן הוא דעת. דא קודשא בריך הוא. נפש לא טוב, דא הוא נפש, דאינון משכין בעובדייהו, לא טוב, דהא מסטרא אחרא אתמשכאן עלייהו נפשתא דלאו איהו טוב, בגין דלא מכווני לבייהו לקודשא בריך הוא.

מאן דאתלהיט ביצר הרע, בלא רעותא וכוונה דלבא לקודשא בריך הוא. מסטרא דיצר הרע אתמשך עליה נפשא, דלאו איהי טוב, הדא הוא דכתיב גם בלא דעת נפש לא טוב ואץ ברגלים חוטא. מאן דאיהו אץ ברגלים ודחי שעתא בלא רעותא קדישא, חוטא. חוטא ודאי, בכלא.

ועל דא שריין מכתשין בישין בבני נשא, ואסהידו באנפיהו בחציפותא דלהון, לאחזאה דהא קודשא בריך הוא מאיס בהו, ולאו דעתיה בהון, עד דאינון זכאן (דף נ' ע"א) ומכשראן עובדייהו פמלקדמין, ומתברכן (ס"א ומתדכאן). ועל דא אשתמודען מכתשין לגבי כהנא, אינון דאתיין מסטרא דמסאבא, ואינון דאתיין מסטרא אחרא.

כגוונא דא פתיב, פי תבאו אל ארץ כנען וגו', ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם. וכי אגר טב הוא, דישתכח באינון דזכאן למיעל בארעא. אלא הא

אוֹקְמוּהָ לְאַשְׁכְּחָא מִטְמוֹנֵין דְּאַטְמָרן בְּבֵיתֵיהוּ,
וְלֹאֲהֵנְאָה לֹון לְיִשְׂרָאֵל.

אָבֵל תָּא חֲזִי, זַכָּאִין אֵינֹון יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינֹון מִתְדַבְּקֵן בֵּיהּ
בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לְהוּ,
דְּכְתִיב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר יי'. וּמַגּוֹ רַחֲמֹותָא
דִּילֵיהּ, אָעִיל לְהוּ לְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְאַשְׂרָאָה שְׂכִינְתֵיהּ
בֵּינֵיהוּ, וּלְמַהוּי דִּיִּזְרִיָּה עֲמַהוֹן, וְיִשְׂרָאֵל דִּישְׁתַּכְּחוּן
קְדִישֵׁין עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שמות לה) וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשָׂא לְבֶן וְגו'.
בְּשַׁעְתָּא דִּהוּ עֵבְדִין עֵבִידְתָּא, הוּוּ אֲמַרִי, דָּא
לְמִקְדָּשָׁא. דָּא לְמִשְׁכְּנָא. דָּא לְפְרוּכְתָּא. וְכֵן כָּל אֵינֹון
אוּמַנֵין בְּגִין דִּישְׂרֵי קְדוּשָׁה עַל יְדֵיהוּ, וְאַתְקַדְשׁ תְּהוּא
עֵבִידְתָּא. וְכַד סָלִיק לְאַתְרֵיהּ, בְּקְדוּשָׁה סָלִיק.

כְּגוּוֹנָא דָּא מֵאן דְּעֵבִיד עֵבִידְתָּא לְעֵבוּדָה זָרָה, או
לְסִטְרָא אַחְרָא, דְּלֹא קְדִישָׁא. פִּיּוֹן דְּאֲדַכֵּר לֵיהּ
עַל תְּהוּא עֵבִידְתָּא, הָא רוּחַ מְסַאבָּא שְׂרִיא עֲלוּי, וְכַד
סָלִיק עֵבִידְתָּא, בְּמִסְאבָּא סָלִיק. כְּנַעֲנִים פְּלַחֵי לְעֵבוּדָה
זָרָה אֵינְהוּ, וּמִתְדַבְּקֵן כְּלָהוּ כַּחְדָּא בְּרוּחַ מְסַאבָּא בְּעֵבוּדָה
זָרָה, וְהוּוּ בְּנֵיין בְּנִין לְפְרָצוּפֵיהוּ (ס"א לטנופֵייהוּ) וְלַגְעוּלֵיהוּ
לְסִטְרַ מְסַאבָּא לְעֵבוּדָה זָרָה, וְכַד שְׂרָאן לְמַבְנֵי, הוּוּ
אֲמַרִי מְלָה, וְכִיּוֹן דְּאַתְדַּכֵּר בְּפּוּמֵיהוּ, סָלִיק עֲלֵיהּ רוּחַ
מְסַאבָּא. כַּד אֶסְתְּלִיק עֵבִידְתָּא, בְּרוּחַ מְסַאבָּא אֶסְתְּלִיק.

כִּיּוֹן דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְדַכָּאָה לֹון, וּלְקַדְשָׁא לֹון אַרְעָא, וּלְאַפְנָאָה אֶתְר
 לְשְׁכִינְתָּא דְלָא תִשְׂרִי שְׁכִינְתָּא גּוּ מְסֻאָבָא. וְעַל דָּא
 בְּהֵוּא נִגַּע צֶרַעַת, הוּוּ סְתָרִין בְּנִינִין דְּאֵינִין וְאַבְנִין
 דְּאֵתְעִבִידוּ בְּמֻסָּאָבוּ.

תָּא חֲזִי, אִי עוּבְדָּא דָּא הוּוּ לְאַשְׁכְּחָא מְטֻמוּנִין בְּלַחֲדוּי,
 יְהֵדְרוּן אַבְנִין לְבֵתֵר כְּמָה דְּאֵינֹון לְאַתְרֵיהוּ, וְעַפְרָא
 לְאַתְרֵיהָ. אַבְל קָרָא כְּתִיב, וּחֲלָצוּ אֶת הָאֲבָנִים. וּכְתִיב
 וְעַפֵּר אַחֲרֵי יָקַח. בְּגִין דִּיתְעַבֵּר רוּחַ מְסֻאָבָא, וְיִתְפְּנִי
 וְיִתְקַדֵּשׁ הַשְּׁתָּא כְּמִלְקַדְמִין, וְיִשְׁתַּכְּחוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשָׁה,
 וּבְדִיּוּרָא קְדִישָׁא, לְמִשְׂרֵי בִינֵיהוּ שְׁכִינְתָּא.

וְעַל דָּא מֵאֵן דְּבְנֵי בְנִין כַּד שְׂאֲרֵי לְמַבְנֵי, בְּעֵי לְאַדְכָּרָא
 בְּפּוּמִיָּה, דְּהָא לְפּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּא
 בְּנֵי. בְּגִין דְּכְתִיב, (ירמיה כב) הוּי בּוֹנֵה בֵיתוֹ בְּלֹא צְדָק וְגו',
 וּכְדִין סִייעָתָא דְּשְׁמֵיָא שְׂאֲרֵי עֲלוּי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 זְמִין עָלֵיהָ קְדוּשָׁתָא, וְקֹאֲרֵי עָלֵיהָ שְׁלוֹם, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (איוב ה) וַיִּדְעַת כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֵךְ וְגו'. מֵהוּ (איוב ה)
 וּפְקֻדַת נֹוךְ, הָא אוּקְמוּהָ, אַבְל וּפְקֻדַת, לְאַפְקֻדָּא מְלָה
 בְּפּוּמָא כַּד אֵיהוּ בְּנֵי. וּכְדִין וְלֹא תַחֲטָא כְּתִיב. וְאִי לֹאו
 הָא זְמִין לְבֵיתֵיהָ סְטָרָא אַחֲרָא.

כָּל שָׁכֵן, מֵאֵן דְּבִנֵי וִרְעוּתִיהָ בְּגוּוֹנָא אַחְרָא, בְּגִין דְּמִיחַד
 בֵּיתָא לְסִטְרָא אַחְרָא, לְאַסְתָּאבָא בֵּיהּ. הָא וְדֵאִי
 שְׂרִיא בֵּיהּ רוּחַ מְסִאבָא, וְלֹא נָפִיק תְּהוּא בַר נֶשׁ
 מִעֲלָמָא, עַד דְּאַתְעֵנֵשׁ בְּתֵהוּא בֵּיתָא, וּמֵאֵן דְּדִייר בֵּיהּ,
 יִכִּיל לְאַתְזָקָא, דְּהָא תְּהוּא דִּירָה רוּחַ מְסִאבָא שְׂרִיא בֵּיהּ,
 וְאִזִּיק מֵאֵן דְּאַשְׁתַּכַּח בֵּיהּ.

וְאִי תִימָא בְּמַה יְדִיעַ. כְּגוֹן דְּאַתְזָק בְּתֵהוּא בֵּיתָא, תְּהוּא
 דְּבִנֵי לָהּ, אוֹ אַנְשֵי בֵּיתִיהּ, אוֹ בְּנִזְקֵי דְגוּפָא, אוֹ
 בְּנִזְקֵי מְמוֹנָא, הוּא וְתֵרִין אַחְרָנִין אַבְתְּרִיהּ. הָא וְדֵאִי
 יַעְרוֹק בַר נֶשׁ לְטוֹרָא, וְלֹא יְדוֹר בֵּיהּ. יְדוֹר בְּטִיחְלָא
 דְּעַפְרָא, וְלֹא יְדוֹר בֵּיהּ.

וּבְגִין כֵּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָס עָלֵיהּוּ דִישְׂרָאֵל,
 דְּאִינוּן לָא יְדַעִין מְלָה בְּכָל אִינוּן בְּתִי. וְהוּא
 אָמַר, אַתּוּן לָא יְדַעִין, אֲנָא יְדַעְנָא, וְאַרְשִׁימְנָא לֹון
 בְּנִגְעָא. נִגְעָא דְיִיר בְּבֵיתָא, הָא נִגְעָא אַחְרָא תְּקִיפָא, דִּיפִיק
 לִיהּ, וְיַעֲבֵר לִיהּ מִן עֲלָמָא. וְכַדִּין וְנַתְן אֶת הַבַּיִת אֶת
 אֲבָנָיו וְאֶת עֲצָיו. כִּיּוֹן דְּאִזִּיל לִיהּ, מֵאִי טַעֲמָא וְנַתְן אֶת
 הַבַּיִת. אֲלֹא בְּכָל זְמָנָא דְּתֵהוּא בְּנִין לְהוּי קִיִּים, (דף נ' ע"ב)
 דִּילִיָּהּ הוּא, וְיִכִּיל לְאַהֲדָרָא.

הָאִי בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, כָּל שָׁכֵן בְּאַרְעָא אַחְרָא, דְּזִמְינָא
 רוּחַ מְסִאבָא יִתִיר, וְיִכִּיל בַר נֶשׁ לְאַתְזָקָא. אָמַר

רבי אלעזר, וּכְלִ שְׁפָן דְּאֶקְרִי בְּקִלְפוּי דְּחִבְרוּי אַחַרְנִין,
 לְאַשְׁתַּכַּחַת תַּמָּן, וְאַפִּילוּ טוּרְפִי דְּקִסְפַּתָּא לָא מַעְבְּרִין לִיה
 מִהֵוּא בֵּיתָא, וּבְגִין כֶּךָ הָאִי קָרָא אַכְרִיז וְאָמַר, הוּי בּוּנָה
 בֵּיתוּ בְּלֹא צְדָק. הוּי וְדַאי קָא־מְרִי כָּל יוֹמָא בְּהֵוּא בֵּיתָא.

רבי יוסי עאל חד יומא בחד ביתא, מטא בספתא (ס"א

אטרח בטיפסא), עאל לגו. שמע חד קלא דאמר,

אַתְּכַנְשׁוּ עוּלוּ, הָא חַד פְּלוּגְתָּא דִּילָן. סִיפְתוּ וּנְנֻזִיק לִיה

עַד לָא יִנְפוּק, אָמְרוּ, לָא נִיכּוּל אָלָא אִי דִּיּוּרִיהָ הָכָא.

נִפְק רַבִּי יוֹסִי וְדַחִיל. אָמַר, וְדַאי מָאן דְּאֶעְבֵּר עַל מְלוּי

דְּחִבְרִיָּא, אַתְּחִיב בְּנַפְשִׁיהָ.

אמר ליה רבי חייא, וְהָא גּוֹיִם וְשָׂאָר בְּנֵי נְשָׂא דִּיּוּרִי

בְּגוּיָהּ, וְאַשְׁתַּלִּימוּ. אָמַר לִיה, אֵינּוּן מְסֻטְרִיָּהוּ קָא

אַתִּיין, אָבַל מָאן דְּדַחִיל חֲטָאָה, יְכִיל לְאַתְזָקָא. וְאַפִּילוּ

אֵינּוּן, אִי יַעֲבּוּ דִּיּוּרִיהוֹן בֵּיהּ, לָא יִפְקוּן בְּשָׁלָם. אָמַר

לִיה, וְהָא כְּתִיב (איוב כא) בְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפְּחַד. אָמַר לִיה

כְּגוֹן דְּהוּהּ מֵאַחֲרָא, וְאַתְּבְּנִי מִצְדָּק. וְקָרָא הָכִי הוּא,

בְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפְּחַד, כְּשֶׁבְּתִיָּהֶם שְׁלוֹם מִפְּחַד שֶׁבֶט אֱלוֹהִי

לָא שְׂרִיא עֲלֵיהֶם.

(ויקרא יד) וּבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהַגִּיד וְגו'. וְהַגִּיד, וַיֹּאמֶר

מִבְּעֵי לִיה, אוּ וַיְדַבֵּר, מֵהוּ וְהַגִּיד. אָלָא בְּכָל אַתְר

מְלָה דְּחִכְמַתָּא הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ. כְּנֻגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת,

כְּנִגַּע, נִגַּע מִבְּעֵי לִיָּהּ. נִרְאָה לִי, יֵשׁ לִי מִבְּעֵי לִיָּהּ. דְּהָא
כְּתִיב, וְנִתַּתִּי נִגַּע צִרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזוֹתְכֶם, דִּיתַחֲזִי
לְכֹלָא. אֲמַאי כְּנִגַּע נִרְאָה לִי.

אֲלֵא בְּשַׁעֲתָא דְּהָאֵי עֵייל, אַחֲרָא אֲתַגְלִיא. וּמִקְטָרְגָא
דָּא בְּדָא. וְעַל דָּא נִרְאָה לִי, הֵהוּא דְּאֲתַפְסִי
אֲתַגְלִיא, וּדְאֲתַגְלִיא אֲתַפְסִי, וּלְבַתֵּר מִתַּחֲזִי לִיָּהּ
בְּדִיוֹקְנָא דְּהֵהוּא נִגַּע דְּבֵיתָא, וְאֲתַפְסִיא אַחֲרָא. וְעַל דָּא
וְהִגִּיד לְכַהֵן, דְּמִלָּה דְּחֻכְמָתָא הִיא.

וְכִדִּין אֲתִי כְּהֵנָּא, וְיִרְמוֹן בֵּיתָא, וְיִנְתַּצּוֹן לִיָּהּ אֲבָנִין
וְאֶעִין וְכֹלָא. כִּיּוֹן דְּאֲנַתְצֹן וְאֲתַדְּכֹן כְּלָא,
מִתְּבַרְכָּאן, כְּדִין כְּתִיב, (דְּבָרִים ח) וּבָתִּים טוֹבִים תִּבְנֶה
וְיִשְׁבֹּת. אֲלִין אֶקְרוֹן טוֹבִים, דְּהָא קְדָמָאֵי לָאו אֵינּוֹן
טוֹבִים, וְלָאו בְּכֹלְלָא דְּקְדוּשָׁה וְדְכִיּוֹ נִינְהוּ.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵי הָכִי בְּמַאי מוֹקְמִינֵן קָרָא דְּכְתִיב,
(דְּבָרִים ו) וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל טוֹב אֲשֶׁר לֹא מְלֵאֲתָא. אֵי
רוּחַ מְסֻאָבָא שְׂרִיא בְּגוֹוִיָּהּוּ הֵיךְ מְלֵאִים כָּל טוֹב. אֲמַר
רַבִּי אֶלְעָזָר, מְלֵאִים כָּל טוֹב: בְּמֻמוֹנָא, בְּכִסְפָּא,
וּבְדֵהָבָא, וּבְכֹלָא. כְּמָה דָּאֲתָא אֲמַר (בְּרֵאשִׁית מֵד) כִּי טוֹב כָּל
אֶרֶץ מְצֻרִים. וְאֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא כָּל בֵּיתִי דְּמְצֻרָאֵי,
מְלִיין חֲרָשִׁין וְטַעוֹן הוּוּ. אֲלֵא בְּגִין עוֹתְרָא דְּאֶרְעָא
אֲתַמַּר. אוּף הָכָא בְּגִין עוֹתְרָא וּמְמוֹנָא הוּוּ.

תִּרְיִן עוֹתְרִין נִטְלוּ יִשְׂרָאֵל, חַד כַּד נִפְקוּ מִגְלוּתָא
 דְּמִצְרַיִם. וְחַד כַּד עָאלוּ לְאַרְעָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אָמַר, כָּל דָּא וְדָאי הָוּה לְאַתְקַדְשָׁא אַרְעָא, וְלֹא־עֲבָרָא
 רוּחַ מִסְּאָבָא מֵאַרְעָא, וּמִגּוּ יִשְׂרָאֵל. וְכַד בֵּיתָא הָוּה
 נְתִיץ, הָוּה אֲשַׁתְּכַח בָּהּ מְמוֹנָא, לְמַבְנֵי לֵיהּ, וְלַמְלִיא
 בֵּיתֶיהּ, בְּגִין דְּלֹא יִצְטַעַר עַל בֵּיתָא, וַיִּשְׁרוּן בְּדִיּוּרָא
 דְּקַדּוּשָׁתָּהּ.

(ויקרא יג) וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרָם בְּהָרוֹת וְגו'.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּסִילְתָּא דְּמוֹקְפֵי בְּבִהְרַת עֲזָה, חִיזוּ
 תְּנִינָא, וּבְחִיזוּ אֲתֵדֵן, בְּאַיְנוּן גְּוֹוִינִין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק ש'
 טַעְמֵי אִית מֵאן דְּגָרִיס בְּבִהְרַת עֲזָה. וְכֻלְהוּ אוֹלִיפְנָא
 מֵאַבָּא, בַּר חִיזוּר (חִיזוּר) חַד סָאִיב, סִהְדָּא חַד. תִּרְיִן, תְּרִי
 סִהְדִי, וְדַכִּי. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, אֲפִילוּ מֵאָה פְתָרִי, וְתָרִי
 כְּמֵאָה. וְדָא אוֹלִיפְנָא לְבַתֵּר דְּכְתִיב, (דְּבָרִים יט) לֹא יָקוּם עַד
 אֶחָד בְּאִישׁ וְגו', עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים וְגו'.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָוּה יְתִיב קַמֵּיהּ דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, כְּתִיב
 נִגַע לֶבֶן אֲדָמָדָם, כִּדִּין הוּא נִגַע, דִּהָא חוּרָא לָא
 קָאִים בְּעֵינֵיהּ. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כְּתִיב (ישעיה א) אִם
 יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים וְגו', זַכָּאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי לְדַכָּאָה לֹון בְּכָלָא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁתַּכְּחוּן
 בְּדִינָא קַמֵּיהּ. וּמֵאַרְיֵהוּן דְּדִינָא לָא יִשְׁלֹטוּן בְּהוּן, דִּהָא

כָּלֵא אֶזִיל בְּתַר זַיְנִיה. סוּמָקָא לְסוּמָקָא, וְחַוּוּרָא לְחַוּוּרָא.
יְמִינָא לְיְמִינָא, וְשְׂמָאלָא לְשְׂמָאלָא.

בְּעֵשׂוּ כְּתִיב, (בראשית כה) וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי, וְעַל דָּא
שְׂרִיא בֵּיה זַיְנִיה. (דף נ"א ע"א) וְאִי תִימָא אֲדָמוֹנִי כְּתִיב
בְּעֵשׂוּ. וּכְתִיב בֵּיה בְּדוּד, (שמואל א, טז) וַיְבִיֵּאֵהוּ וְהוּא
אֲדָמוֹנִי. אֶלָּא דָּא מְזוּהָמָא דְדַהֲבָא אֲתַעֲבִיד, וְדָא
בְּזוּהָרָא דְדַהֲבָא אֲתַדְבֵּק, בְּעֵשׂוּ כְּתִיב בֵּיה, אֲדָמוֹנִי כְּלוּ
כְּאַדְרַת שְׂעָר, (מ"ח ע"ב) בְּזוּהָמָא דְהַתּוּכָא נָפֵק. בֵּיה כְּתִיב
בְּדוּד, עִם יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.

תָּא חַזִּי, מֵאֵי טַעְמָא. גְּוּוּנָא חַוּוּרָא אֲשַׁתְּמוּדַע, וְגְוּוּנָא
סוּמָקָא אֲשַׁתְּמוּדַע, סוּמָקָא בְּקַדְמִיתָא, וְהָא אֲתַחְזִי
בֵּיה חַוּוּרָא, הָא דְכִיּוּתָא אֲתַיִלִיד בֵּיה, וְשָׂאֲרִי
לְאַתְדַכְּאָה. חַוּוּרָא בְּקַדְמִיתָא, וְאַתַּחְזִי בֵּיה סוּמָקָא, הָא
שָׂאֲרִי לְאַסְתַּאבָּא, וּכְתִיב וְטַמְאוּ הַכֶּהֱן, דְּהָא אֲתַיִלִיד
בֵּיה סוּמָקָא, לְאַסְתַּאבָּא. וְכַהֲנָא הוּוּ יַדַע בְּכָל אֵינּוֹן
גְּוּוּנִין. וְלְזַמְנִין דְּאַתַּחְזִי בֵּיה גְּוּוּנָא דְדְכִיּוּתָא, וַיִּסְגַּר לִיה
לְמַחְמֵי אִי אֲתַיִלִיד בֵּיה גְּוּוּנָא אַחְרָא. וְאִי לָא, מְדַכְּי
לִיה, הָדָא הוּוּ דְכְּתִיב וְטַהֲרוּ הַכֶּהֱן וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ אֶזְלִי בְּאַרְחָא, אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, כְּתִיב (מלכים ב, ה) וְצָרַעַת נֶעְמָן תְּדַבֵּק בְּךָ
וּבְזֹרְעֶךָ לְעוֹלָם וְגו', אִי הוּוּ חֲטָא בְּנוֹי אֲמַאי יִלְקוּן.

אמר ליה, אלישע יתיר משאר נביאי חמא. חמא דלא
 נפיק מגחזי ברא דמעליא, ועל דא לייט לכלהו.
 ולא עוד, אלא אמר ליה, אנא פולחנא בשמושא עלאה
 לגבי אליהו, וזכינא בתרין חולקין, דהא פלחנא
 ליה בקשוט, ואנת רשע פגימת לי, אומית לשקר,א,
 וחמידת, הא עברת על אורייתא פלא, ומאן דאעבר על
 דא, מית הוא לעלמא דאתי. אבל בגין דפלחת לי,
 שמושא דילך לא להוי למגנא, תהוי מיתה דילך
 בעלמא דין, ובעלמא דאתי לא. ובגין כן, וצרעת נעמן
 תדבק בך ובזרעך. (גוונא דחיוורא אשתמודע, וגוונא דסומקא אשתמודע)

אמר רבי יוסי, בגד הצמר או הפשתים אמאי. אמר רבי
 יצחק, בכלא שריא, ובכלא שלטא. ואית פגוונא
 דא דכתיב, (משלי לא) דרשה צמר ופשתים. ובגיני כן,
 שולטניה דההוא נגע דנפיק מאתר עלאה, דא שלטא
 בכלא, בתרי גווני, בצמר ובפשתים. ובגין כן, זאת
 תורת נגע הצרעת בגד הצמר או הפשתים.

רבי יצחק הוה אזיל לקטפורי דאבוי. חמא חד בר נש,
 דסאטי בקוטרא דמטולא אכתפוי. אמר ליה,
 שורטא דקישטא בכתפך אמאי, לא אמר ליה מדי. אזל
 אבתריה, חמא דעייל במערתא חדא, עאל אבתריה,
 חמא קטורא דתננא דהוה סליק מתחות ארעא, ועאל

הַהוּא בַר נָשׁ בְּנוֹקְבָא חַד, וְאַתְּכִסִּיא מִנִּיהּ. דְּחִיל רַבִּי
יִצְחָק, וְנִפְק לְפוּם מְעֵרְתָא.

עַד דְּהוּה יְתִיב, אַעְבְּרוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲזַקְיָה, חָמָא
לוֹן, וְקָרִיב גַּבִּיהוֹן, סַח לוֹן עוּבְדָא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשׁוּבָךְ. הָאִי מְעֵרְתָא דְסָגִיר,
דְּסְרוּנְיָא הִיא, וְכָל יְתִבִי הֵהִיא קֶרְתָא, חֲרָשִׁין אֵינּוּן,
וְאַתְיִין לְמַדְבְּרָא לְחַוּוּיִין אוֹכְמִין, דְּאֵינּוּן בְּנֵי עֶשֶׂר שָׁנִין,
אוּ יְתִיר, לְמַעַבְד חֲרָשִׁין, וְלֹא מִנְטְרָא מִנִּיהוּ, וְאַתְעֵבִידוּ
סָגִירִין וְכָל זַיְיָנֵי חֲרָשִׁין דְּלָהוֹן בְּהָאִי מְעֵרְתָא אֵינּוּן.

אֲזַלוּ, עַד דְּהוּוּ אֲזִילִי, אַעְרְעֵרוּ בְּחַד בַּר נָשׁ דְּהוּה אָתִי,
וּבְרִיָּה דְהוּה מְרַע, קָטִיר עַל חֲמָרָא. אָמְרוּ לִיהּ
מֵאֵן אַתָּ. אָמַר לְהוּ יוּדְאִי, וְדָא הוּא בְּרִי דְאֵיהוּ קָטִיר עַל
חֲמָרָא. אָמְרוּ לִיהּ, אָמַאי הוּא קָטִיר. אָמַר לוֹן דִּינּוּרִי הוּא
בְּחַד כְּפָר, דְּאֵיהוּ מִבְּנֵי רוּמָאִי, וְהָאִי בְּרִי הוּה אוּלְיָף
אוּרִייתָא בְּכָל יוּמָא, וְהוּה אַהֲדָר לְבֵיתָא, וְלָעִי לוֹן
לְאֵינּוּן מְלִין. וְג' שָׁנִין הוּה דִּינּוּרִי בְּהַהוּא בֵּיתָא, וְלֹא
חֲמִינָא מְדִי. וְהַשְׁתָּא יוּמָא חַד עָאל בְּרִי לְבֵיתָא לְאַהֲדָרָא
מְלִין, אַעְבְּר חַד רוּחָא קָמִיהּ, וְנִזְיִק לִיהּ, אַעְקָם פּוּמִיָּה
וְעֵינּוּי, וִידוּי אַתְעֵקְמוּ, וְלֹא יְכִיל לְמַלְלָא. וְאַתִּינָא לְגַבִּי
מְעֵרְתָא דְסָגִירוּ דְסְרוּנְיָא דְלָמָא יְלָפוּן לִי מְלָה דְאִסוּוּתָא.
אָמַר לִיהּ רַבִּי יְהוּדָה, וּבְהַהוּא (דף נ"א ע"ב) בֵּיתָא יִדְעַת מִן

קִדְמַת דְּנָא, דְּאִתְנַזַּק בֵּיהּ בַּר נֶשׁ אַחְרָא. אָמַר לִיהּ
 יַדְעָנָא, דְּהָא מִפְּמָה יוֹמִין אִתְנַזַּק בֵּיהּ חַד בַּר נֶשׁ, וְהוּוּ
 אֲמַרִי דְמַרְעָא הָוּה, וּמַנְיִיהוּ אֲמַרִי דְרוּחָא דְבֵיתָא, וּלְבַתֵּר
 עָאלוּ בֵּיהּ פִּמָּה בְּנֵי נֶשָׂא, וְלֹא אִתְנַזַּיקוּ. אָמְרוּ, הֵיִינוּ
 דְּאֲמַרִי חֲבַרְיָא, וּוִי לְאִינוּן דְּעֵבְרִין עַל מַלְיִיהוּ.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (ירמיה כב) הוִי בּוֹנֵה בֵיתוּ בְּלֹא צְדָק,
 דְּהָא בְּכָל אֲתַר דְּאִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ צְדָק, כָּל רוּחִין וְכָל
 מְזִיקֵי עֲלָמָא עֲרִקֵי מַנְיָה, וְלֹא מִשְׁתַּכַּחֵי קַמְיָה. וְעַם כָּל
 דָּא, מֵאֵן דְּאִקְדִּים וְנָטִיל אֲתַר, אַחֲדִיד בֵּיהּ. אָמַר לִיהּ רַבִּי
 חֲזַקְיָה, אִי הָכִי שָׁקִיל שְׁמָא קְדִישָׁא כְּרוּחַ מְסֹאֲבָא.
 אָמַר לִיהּ, לָאוּ הָכִי, אֲלֹא שְׁמָא קְדִישָׁא לָא שְׂרִיא
 בְּאֲתַר מְסֹאֲבָא, וּבְגִין כֵּן, אִי שְׁמָא קְדִישָׁא נָטִיל
 אֲתַר מִקְדַּמַּת דְּנָא, כָּל רוּחִין וְכָל מְזִיקִין דְּעֲלָמָא לָא
 יִכְלִין לְאִתְחַזָּאָה בֵּיהּ, כָּל שְׁפֹן לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה. אִי רוּחַ
 מְסֹאֲבָא קְדִים, נָטִיל אֲתַר. שְׁמָא קְדִישָׁא לָא שְׂרִיא בֵּיהּ,
 דְּהָא לָאוּ אֲתַרִּיהּ.

וְכַד הָוּה נְחִית נֶגַע צַרְעַת, הָוּה מְדַפֵּי אֲתַרָא, וְאֲפִיק
 לְרוּחַ מְסֹאֲבָא מֵאֲתַרִּיהּ, וּלְבַתֵּר מְנַתְצֵי בֵיתָא,
 אֲבַנִּין וְאֲעִין וְכֹלָא, וּבְנֵי לָהּ כְּמַלְקַדְמִין, בְּסֹטֵר קְדִישָׁא
 בְּצַדְקָא, דְּדַכִּיר לִיהּ לְשְׁמָא קְדִישָׁא, וְלִשְׂרֵי עָלִיָּה קְדוּשָׁה,
 וְעַם כָּל דָּא בְּעַפְרָא אַחְרָא, וְיִרְחִיק בֵּיתָא מֵאֲתַרִּיהּ,
 מִיְסוּדָא קְדַמָּאָה תְּרֵי טַפְחִים.

הַשְׁתָּא דְלֹא אֶתְחַזִּי, וְלֹא נַחִית מֵאֵן דְּמִקְטָרְג בֵּיה
 בְּהֵוּא רוּחַ מְסֹאֲבָא, לְאַפְקָא לֵיה מֵאֶתְרֵיה,
 מֵאִי תְקַנְתִּיה. אִי יְכִיל לְנַפְקָא מֵהֵאִי בֵּיתָא שְׁפִיר. וְאִי
 לָאו יִבְנֶה לֵיה כְּמִלְקַדְמִין, בְּאַבְנֵין אַחֲרָנִין, וְאֵעִין וְכֹלָא,
 וַיִּפִּיק וַיִּרְחִיק לֵיה מֵאַתְר קְדַמָּא, וַיִּבְנֵי לֵיה עַל שְׁמַא
 קְדִישָׁא.

וְעַם כָּל דָּא, לָא נָפִיק הֵוּא רוּחָא מִן אֶתְר קְדַמָּא,
 בְּגִין דְּקְדוּשָׁה לָא שְׂרִיא עַל אֶתְר מְסֹאֲבָא. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק לָמָּה לֵיה לְאַטְרָחָא כּוּלֵי הָאִי, בְּזַמְנָא דָּא
 כְּתִיב, (קהלת א) מְעוֹת לֹא יוּכַל לְתַקּוֹן וְגו'. מִיּוֹמָא
 דְּאֶתְחַרַּב בֵּי מְקַדְשָׁא, לָא אֶשְׁתַּכַּח אֲסוּוֹתָא בְּעֵלְמָא,
 בְּגִינֵי כַּךְ בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַזְדַּהֲרָא, כִּי הֵיכִי דְלֵהוּי נָטִיר.
 אָמַרִי נְזִיל בְּהַדִּי הָאִי בַר נֶשׁ וְנַחְמִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
 אָסִיר לָן. אִי הוּא אָזִיל לְגַבֵּי גְבַרָא רַבָּא דְחִיל
 חֲטָאָה, כְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבֵּי אֱלִישָׁע, נְזִיל אֶבְתְּרֵיה. הַשְׁתָּא
 דְּאִיהוּ אָזִיל לְגַבֵּי רְחִיקֵי עֵלְמָא, רְחִיקֵי אֹרִייתָא, גְּעֵלֵי
 מְפֻלָּא, אָסִיר לָן לְאַתְחַזָּא קְמִייהוּ. בְּרִיד רַחֲמָנָא דִּי
 שְׂזִיב לָן מִנֵּייהוּ. וְהָאִי בַר נֶשׁ אָסִיר לֵיה. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְהָא תְּנִינָן בְּכַל מֵתְרַפְּאִין, חוּץ מֵעֲצֵי אֶשְׁרָה וְכו'.
 אָמַר לֵיה, וְדָא עֲבוּדָה זָרָה אִיהוּ, וְלֹא עוּדָא, אֵלָא דְהָא
 כְּתִיב (דברים יח) לֹא יִמָּצֵא בְךָ מֵעֲבִיר בְּנוּ וּבְתוּ בָּאֵשׁ וְגו'.
 אֲזִלוּ לְאַרְחִייהוּ.

אֹזֶל הַהוּא בַר נֶשׁ לְהֵימָּא מְעַרְתָּא, הוּא וּבְרִיָּה, שְׂרִי לִיָּה
בְּמַעְרַתָּא. עַד דְּנִפְק אַבּוּי לְקַטְרָא לְחַמְרִיָּה, נִפְק
קִיטוּרָא דְאַשָּׁא, וּמָחָא לִיָּה בְּרִישָׁא, וְקַטְלִיָּה. אֲדַהְכִּי
עָאֵל אַבּוּי, וְאַשְׁכַּחִיָּה מִיָּת. נִטְל לִיָּה וְלְחַמְרִיָּה, וְאֹזֶל
לִיָּה. וְאַשְׁכַּח לְהוּ לְבַתֵּר יוֹמָא חַד, לְרַבִּי יִצְחָק, וְלְרַבִּי
יְהוּדָה, וְרַבִּי חֲזַקְיָה, דִּהּוּ אֹזְלִי. בְּכַה קַמְיָהּ, וְסַח לִוְן
עוֹבְדָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלֹא זְמַנִּין סְגִיָּאִין אֲמִינָא לָךְ,
דְּאַסִּיר לְמִיתָךְ תַּמָּן. בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, (דְּנִיָּאֵל ד) דִּי כָל
מַעְבְּדוּהִי קָשׁוּט, וְאַרְחַתִּיָּה דִּין. זַכָּאִין אִינּוּן צְדִיקֵיָּא,
דְּאֹזְלִין בְּאַרְח קָשׁוּט, בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי,
וְעֲלִיָּהּ כְּתִיב, (מִשְׁלִי ד) וְאַרְח צְדִיקִים כְּאֹר נִגְה וְגוּ'.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל עוֹבְדוּי דְבַר נֶשׁ, לְבַעֵי לִיָּה
דְּלַהוּוֹן כְּלָהּ לְשִׁמָּא קְדִישָׁא. מַאי לְשִׁמָּא קְדִישָׁא.
לְאַדְכָּרָא בְּפוּמִיָּה שִׁמָּא קְדִישָׁא עַל כָּל מַה דְּאִיְהוּ עֲבִיד,
דְּכָלָא הוּא לְפוּלְחָנִיָּה, וְלֹא יִשְׂרֵי עֲלוּי סְטָרָא אַחְרָא.
בְּגִין דְּאִיְהוּ זְמִין תְּדִירָא לְגַבֵּי בְּנֵי נֶשׁא, וְיַכִּיל לְאַשְׂרָאָה
עַל הַהוּא עֲבִידְתָּא. וְעַל דָּא, הַשְׁתִּי אוּ הָעֶרֶב הָוָה
אַסְתָּאב, וְשִׂרִיא (דף נ"ב ע"א) עָלִיָּה רִוַח מְסֻאָבָא. וּמַה בְּהֵאִי
כֶּף, מֵאֵן דְּפַקִּיד מְלוּי לְסְטָרָא אַחְרָא דְלֹא אֲצַטְרִיךְ, עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב (דְּבָרִים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל
דְּבַר רָע.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְאַבּוּי (ס"א לחמוי) וְהָוָה עֲמִיָּה
 רַבִּי אַבְא. אָמַר רַבִּי אַבְא נִימָא מְלִין דְּאוּרִייתָא
 וְנִזִּיל. פִּתַּח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (בראשית יב) אֲמָרִי נָא אַחֹתִי
 אַתְּ, הֲאִי קָרָא קְשִׁיא. וְכִי אֲבָרְהָם דִּיאִהּוּ דְּחִיל חֲטָאָה,
 רַחֲמֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָוָה אָמַר הָכִי עַל אֶתְתִּיָּה,
 בְּגִין דְּיֻטְבִּין לִיָּה. אֶלָּא אֲבָרְהָם, אִף עַל גַּב דְּהָוָה דְּחִיל
 חֲטָאָה, לָא סָמִיךְ עַל זְכוּתָא דִּילִיָּה, וְלָא בַּעַא מִן קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא זְכוּתִיָּה, אֶלָּא עַל זְכוּתָא דְּאֶתְתִּיָּה,
 דִּירוּוח בְּגִינָה מְמוּנָא דְּשָׂאָר עַמִּין, דְּהָא מְמוּנָא בְּאֶתְתִּיָּה
 זְכִי לִיָּה בַר נֶשׁ, הֵדָא הוּא דְּכֹתִיב, (משלי יט) בֵּית וְהוֹן נַחֲלַת
 אֲבוֹת וּמִיִּי אִשָּׁה מִשְׁכַּלַּת. מֵאֵן דְּזְכִי בְּאִשָּׁה מִשְׁכַּלַּת,
 זֹכָה בְּכָלֵא. וְכֹתִיב, (משלי לא) בִּטַח בַּהּ לֵב בַּעֲלָהּ וְשָׁלַל לָא
 יַחְסֹר.

וְאַבְרָהָם הָוָה אֲזִיל בְּגִינָה, לְמִיכַל שְׁלָלָא מִשָּׂאָר עַמִּין,
 וְסָמִיךְ עַל זְכוּתָא דִּילָהּ, דְּלָא יִכְלוֹן לְאַעֲנִשָׂא
 לִיָּה, וְלַחֲיִיכָא בָּהּ. וּבְגִינֵי כֹךְ לָא יְהִיב מְדִי לְמִימַר אַחֹתִי
 הִיא. וְלָא עוֹד, אֶלָּא דְּחָמָא חַד מְלֶאכְאָא אֲזִיל קָמָה, וְאָמַר
 לִיָּה לְאַבְרָהָם, לָא תְּדַחַל מְנָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁדַר
 לִי, לְאַפְקָא לָהּ מְמוּנָא דְּשָׂאָר עַמִּין, וְלִנְטָרָא לָהּ מְכָלֵא.
 וְכִדִּין לָא דְּחִיל אֲבָרְהָם מְאֶתְתִּיָּה, אֶלָּא מְנִיָּה, דְּלָא חָמָא
 עֲמִיָּה מְלֶאכְאָא, אֶלָּא עָמָה. אָמַר הָא הִיא מְתַנְטָרָא, וְאַנָּא

לֹא נְטִירָנָא. וּבְגִינֵי כַּךְ אָמַר, אֲמַרִי נָא אַחוּתִי אֶתְּ וְגו'.
 יֵיטֵב לִי, יֵיטִיבוּ לִי מִבְּעֵי לֵיהּ, דְּכֹתִיב וְהִיָּה כִּי יֵרְאוּ
 אוֹתְךָ הַמְצָרִים וְאָמְרוּ אֲשֶׁתּוֹ זֹאת, וְעַל דָּא יֵיטִיבוּ
 לִי מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלֶּא יֵיטֵב לִי, דָּא דְאִזִּיל קַמָּךְ. יֵיטֵב לִי
 בְּהֵאֵי עֲלָמָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִמוּנָא. וְחִיתָה נְפִשִׁי
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ, דְּלֹא תִסְטִי מִן אוֹרְחָא דְקִשׁוּט,
 דְּאִי אֲזִכִּי בְּגִינְךָ בְּמִמוּנָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, וְתִסְטִי אֲנִתְּ
 בְּאוֹרְחָא, הָא מִיתָא זְמִינָא בְּהֵהוּא עֲלָמָא, אֵלֶּא תִסְתַּמַּר,
 דְּתַחֲי נְפִשִׁי בְּהֵהוּא עֲלָמָא בְּגִלְלָךְ.

וּבְגִין דְּהֵהוּא מְלֹאכָא אִזִּיל קָמָה לְנִטְרָא לָהּ, מַה כְּתִיב.
 וַיִּנְגַע יְיָ אֶת פְּרַעֲהַ וְגו', עַל דְּבַר שְׂרֵי וְדֵאִי,
 דְּהוֹת אֲמַרְת לְמִלְאכָא מַחִי, וְהוּא מַחִי. וְעַל דָּא לֹא דְחִיל
 אֲבַרְהָם מִנָּה כְּלוּם, דְּהָא הִיא מִתְנַטְרָא. וּמַה דְּדְחִיל,
 מְגַרְמִיָּה דְחִיל, דְּלֹא חָמָא עֲמִיָּה נְטוּרָא הָכִי.

תָּא חֲזִי, עֶשֶׂר זְמַנִּין פְּקִידַת שְׂרָה לְמִלְאכָא, לְמַחָאָה
 לְפְרַעֲהַ. וּבְעֶשֶׂר מַכְתְּשִׁין אֵלְקִי. סִימָנָא עֲבַדַת שְׂרָה
 לְבַנְהָא בְּתִרְאָה בְּמִצְרַיִם.

רַבִּי אַבָּא פִתַּח, (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
 נְפִלְאוֹת. זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזָאָה פּוֹרְקָנָא
 לְבְנוֹי, כְּאִינּוּן יוֹמִין דְּשָׁלַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא
 לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחֲזִי אִינּוּן מַכְתְּשִׁין בְּמִצְרָאִי, וְאַלְקִי לוֹן

בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. תָּא חֲזִי, מַה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא,
 לְפוֹרְקָנָא דְמִצְרַיִם. פּוֹרְקָנָא דְמִצְרַיִם הָוּה בְּחַד מַלְכָּא,
 וּבְמַלְכוּתָא חֲדָא. הָכָא, בְּכָל מַלְכִין דְעָלְמָא, וּכְדִין יִתְיַקֵּר
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עָלְמָא, וַיִּנְדְּעוֹן כֹּלָא שׁוּלְטָנוּ
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּכְלָהוּ יִלְקוֹן בְּמַכְתָּשִׁין עֲלָאִין, עַל
 חַד תַּרְיִן, בְּגִין דְיִסְרְבוּן כְּלָהוּ בִישְׂרָאֵל.

וּכְדִין יִתְגַּלִּי שׁוּלְטָנְיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכְתִיב, (זכריה
 יד) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ. וּכְדִין כְּלָהוּ
 יִתְנַדְּבוּן בְּהוּ בִישְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֲדָא הוּא
 דְכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָבִיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם וְגו'. כְּדִין קִיִּימִין
 אֲבָהֶן בְּחֻדוֹתָא, לְמַחְמֵי פּוֹרְקָנָא דְבִנְיָיְהוּ כְּמַלְקֻדְמִין. הֲדָא
 הוּא דְכְתִיב, כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת.
 אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלוּךְ יְיָ
 אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרֻשַׁת תּוֹרַת הַמְצוּרָע

וַיִּדְבֹר יְיָ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. זֹאת תְּהִיָּה תּוֹרַת
 הַמְצוּרָע בְּיוֹם טְהָרְתוֹ וְגו'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח, (ספרי שמות
 כ"ו ע"א) (איוב יט) גִּירוּ לָכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה עֹנוֹת חֶרֶב
 לְמַעַן תִּדְעוּן שְׁדוּן. שְׁדוּן, שְׁדִין כְּתִיב. כִּמָּה אֵית לוֹן
 לְבִנְיָנָא לְאַסְתְּמָרָא אֲרַחֲיָיְהוּ וּלְדַחְלָא מְקַמֵּי קוּדְשָׁא

(דף נ"ב ע"ב)

(ויקרא יד)